

Türkiye
Kızılay Mecmuası

YÜZ YETMİŞ İKİNCİ SAYI

15 Haziran 1940

ANKARA

—===== Bu sayıdaki yazılar =====

- 1 — Gaz Genel Komutanı General Hüsnü Rıza Ünsal'ın Halkevinde bir söylevi.
- 2 — Kemal Ünal'ın Kızılay'ın çalışması hakkında bir makalesi.
- 3 — Kızılay Müesseselerinin seferdeki vazife ve bitaraflık alâmetleri hakkında Albay Nahit Tunaşar'ın bir yazısı.
- 4 — Pasif korunma hazırlıkları.
- 5 — Toz maskeleri.
- 6 — Harp Okulunun gazlara karşı koruyucu malzeme müzesi.
- 7 — Kızılay Alkali kartuşu.
- 8 — Rus ordusunda gaz takımlarının talim ve terbiyesi.
- 9 — Suallere cevap.
- 10 — Londra'da Türk - İngiliz Yardım Komitesinin neşrettiği broşürün kısaca tercümesi.
- 11 — Ölümlerin Türkiyeye savleti.
- 12 — Kızılay haberleri.
- 13 — Fransızca kısım.

Türkiye Kızılay Mecmuası

ANKARA

Telefon Numarası : 3924

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

YILLIĞI 1 LİRADIR.

Dercedilmeyen evrak iade edilmez. Makale ve ilânlar Ankarada
KIZILAY MECMUASI Direktörlüğüne gönderilmelidir.

Avrupa harbinde şimdiye kadar ne için gaz kullanılmadı ?

"Geçen hafta sayın Millet Vekillerine Halkevinde gaz filmi gösterilirken yukarıdaki mevzu hakkında Gaz Genel Komutanı General Hüsnü Rıza Unsâl'ın söylediği sözler, mecmuamız tarafından çok enteresan mahiyette görüldüğünden aynen sütunlarımıza geçiriyoruz."

Sayın Millet Vekilleri;

Yüksek huzurunuzla komutanlığın mesaisine karşı gösterilen alâka ve iltifatı komutanlık, büyük bir şeref, kendisi için büyük bir mükâfat telâkki eder.

Sayın dinleyicilerim;

Komutanlık daha ilk teşekkülünden beri kimya muharebe maddeleri tesiriyle, korunma vasıtalarını ve bunların kullanılmalarını ve bunlarla ekipler halinde çalıştığı filime alarak, bir kül halinde göstermeği gaye edinmişti. Muhtelif garnizon ve vilâyetlerde, bu tarzdaki konferanslarımızın büyük alâka uyandırması, takip edilen gayenin isabetini göstermişti. Bugün de zatiâtilerine arz edilecek filimler, iki senelik mütemadî mesainin bir neticesidir; bu filimler gazlerin tesirini, korunma vasıtalarını, bunlara

ait tatbikî misalleri ve en sonunda da, bir Avrupa şehriyle İstanbul'da yapılan pasif korunma tatbikatını şamildir.

Filimlerimiz, maatteessüf sessizdir. Binaenaleyh filimler hakkında fennî bazı izahatı, komutanlık ve memleketimizin kıymetli gaz mütehas-sısı doktor Nuri Refet Koror verecektir. Gelecek sene bu filimlerin seslendirileceğini arzederim.

Sayın dinleyicilerim;

Gazın kullanılıp kullanılmıyacağı hususunda maruzatta bulunmaklığı-ma müsaadelerinizi rica ederim. Filhakika şu bir kaç senelik kısa bir zaman zarfında, Habeşistanın zaptı, İspanya dahili harpleri, Çin - Japon harbi ve Finlandiya - Rus harbi ve Polonyanın işgaliyle başhyan ve hâlâ bütün şiddetiyle devam eden cihanın görmediği muazzam harp hâdiselerini yaşıyoruz. Bütün bu harp sahnelerinde, Habeşistan müstesna olmak üzere, gaz kullanılmamıştır. Bunun sebeplerini izah edelim.

İspanya harbi, bir kardeş harbidir.

Çin - Japon harbine gelince; step ve geniş ve bataklık sahalarda cereyan eden harekâtı harbiyede mevaddı tahribiye, gazden çok fazla müessirdir ve böyle geniş sahalarda ve gaze müsait olmayan mıntakalarda, gazlerin verimli olması, yüz binlerle tonlara ihtiyaç hissettirir. İhtiyar edilen bu büyük fedakârlıkla elde edilecek verim kıyas kabul etmiyecek derecede azdır.

Finlandiyaya karşı yapılan harekâta gelince; malûmu âlileridir ki, bu harekât, sıfırın altında 30° - 40° derece arasında cereyan etmiştir. Halbuki gaz, sıfırın altında 10° dereceden sonra, arzu edilen tesiri temin etmez.

Polonyanın işgaline gelince; bu harp muhtelif istikametlerden süratle ilerliyen moto - mekanik kara ve hava vasıtalarının memleketi istilâsı suretiyle cereyan etmiştir. Bu kadar seri inkişaf eden harekâta, gaz, muhasımdan ziyade kullananların aleyhine müessir olacaktır. Buna misal arzedebilirim: Habeşistan istilâsında, Habeşlilerin gerisi, İtalyan tayyareleri tarafından zehirli gazlarla zehirlenmişti. Zehirlenen mahal hakkında vaktinde ve esash malûmat alamıyan İtalyan kıt'aları bu zehirli mıntakaya girmiş ve bir çok er zehirlenmişti. Eğer Polonyada da gaz kullanılsaydı, netice bu olacaktı.

Norveç de aynı vaziyettedir.

Diğer büyük hükûmetlerin ise, kimya sanayii ve kimya muharebe vasıtaları çok fazla ve mukabelei bilmisil hareketi kabildir. Netekim ellerindeki kuvvetli tahrip vasıtaları olan tayyarelerin, hattâ şimdiye kadar, askerî hedeflerden gayri hedeflere, bomba bile atmaması bundan neşet etmektedir.

Fakat elimizde misal olarak bir Habeş harbi var: İtalyanlar, Habeşistanın istilâsında gazden vâsi mikyasta istifade etmişlerdir; hattâ yalçın ve yüksek dağlarla muhat ve iptidaları Habeşlilerin pusu kurdukları geçitleri muhit sırtların gazlenmesi suretiyle, Habeşliler tarafından işgalleri menedilmişti. Bundan başka, İtalyan hava kuvvetleri, takviye kıt'aların geçecekleri mintaka ve geçitleri ve ric'at istikametlerini de ve hattâ su menbalarını da gazlemek ve kumlara içirilen zehirli gazleri serpmek suretiyle Habeşlilere büyük zayıat verdirdiler. Habeşlerin Adis-Ababa önündeki son mukavemeti yine kimya harbi vasıtalarından motorize alev cihazları temin etti ve Habeş istilâsında en mühim âmil, hava kuvvetleriyle kimya muharebe vasıtaları oldu.

Bundan maada, bütün büyük hükûmetlerin, kimya sanayii ve lâboratuvarlarının durmadan faaliyeti ve geniş mikyastaki teşkilâtı ve hava ve motörlü vasıtaların temin ettiği imkân şayanı dikkattir. Büyük harpte, bütün harp müddetince 150 bin ton gaz kullanılmasına mukabil, hâlen meselâ Rusya gibi hükûmetlerin stok gazları milyonca tona balığ oluyor.

Memleketimizin hava hassasiyeti de gaz hassasiyeti de fazladır. Binaenaleyh tekniğin tekâmül ve inkişafının yalnız memleket müdafaası itibarıyla değil, aynı zamanda siyasi veçhenin tayini için de, dikkatle takibi ve sürprizlere uğramamak için maruz kalınması muhtemel tehlikelerin şekli vukuunun bilinmesini ve ona göre tedbir alınmasını ve teşkilât yapılmasını istilzam etmektedir. Bir misal olarak arzedeyim ki, Habeşlilerin elinde 300 bin maske vardı: fakat maskelerin göreceği işi bilmiyen ve teşkilâtı olmyan Habeşliler bunları kullanamamıştı.

Bu tehlikenin şekil ve mahiyeti ve tesiri hakkında vaktinde bilgi, başına uğranmamak için behemehal lâzımdır. Arzedilecek filim, heyeti celilenize, müfit olursa, bunu büyük bir muvaffakiyet telâkki eder ve saygılarımı teyiden arz etmekle kesbi şeref eylerim.

K I Z I L A Y

Kemal ÜNAL

Muharrir Kemal Ünal'ın 1-5-1940 sayılı Ulus gazetesine Kızılayın çalışması hakkında yazdığı bir makaleyi aynen dercediyoruz.

Dün yıllık kongresini yapan Kızılay umumî heyeti ruzname bakımından şu iki hesap işiyle uğraştı:

1 — 1939 haziran sonunda biten eski hesap yılının gelir ve masraflarını tetkik,

2 — 1940 temmuzunda başlayacak yeni hesap yılının bütçesini tasdik,

Devlet işlerinde bütçe müzakeresi meclisin bütün memleket meselelerine topluca ve yeniden bir teması demektir. Cemiyetlerde de umumî heyetler, bütçeyi tetkik ederken tahakkuku için bir araya geldikleri mevzularla aynı teması yaparlar. Efkarıumumiye, her iki nevi temasta da kendini tatmin edici unsur arar ve bulur.

Kızılay umumî heyeti bu yıl, zelzele ve sellerin büyük tahribatı arifesinde toplanmış oluyordu. Avrupa'da büyük bir harp başladıktan sonra yapılan ilk içtima oluşu dahi dünkü toplantıya ayrı bir ehemmiyet vermeğe kâfi idi. Filhakika, bütün yurttaki beş yüze yakın Kızılay subesini temsil eden umumî heyet âzası da dün işlerine başlarken şimdiye kadar-kilerden farklı ve daha geniş bir vazife taşıdıklarını hissediyorlardı.

Bu vazifenin birincisi, yapılan işler üzerinde durarak hâdiselerin cemiyete yüklettiği ağır hizmetlerle bunların başarılı şeklini görmektir. Bununla geçmiş zamanın muhakemesi yapılacaktır.

İkinci vazife, geleceğe aitti, zelzeleye, sele uğramış büyük kütleleri refaha kavuşturmak ve memleketin müdafaası hazırlığına devam etmek.

Umumî heyet, geçmişe ait işlerde cemiyetin faal kadrosunu takdirde ittifak etmiştir. Bütün şubelerde tamamen hasbî çalışan teşkilât, yurt-

daşların zelzeleye, sele uğrıyanlar için yiyeceğinden giyeceğinden ayırarak verdiği şeyleri derlemiş toplamış sevk merkezlerine süratle yetiştirmişti. Umumi merkeze bağlı uzuvlar ise, bunları köy ve kasabalardaki felâketzedelere ulaştırarak onları açlıktan ve soğuktan kurtarmıştı. Her şeyini yıkıklar altında bırakan, evinin barkının seller önünde sürüklenip gittiğini gören vatandaş; ıstırapın dehşetinden kurtulunca, Kızılay'ın şefkatli kolları arasında olduğunu hissetmiştir. Bütün memleket, zelzele için yaptığı geniş yardımın felâkete uğramış on binlerce vatandaşı ölümden kurtardığına kanidir. Gene memleket, yer yer sellerin tahrip ettiği köy ve kasabalar halkının Kızılay eliyle perişanlıktan korunduğuna emin bulunmaktadır. Umumi heyet âzası da dün bu kanaat ve emniyeti teyit etmiş oldu. Ancak bu teyide gene ayrı bir vazife olan şükran hissi de katılmıştır. Filhakika Kızılay teşkilâtını, felâketli zamanlarda yurda çok faydalı olacak kabiliyette yetiştirenlere teşekkür etmeği memleket asıl bir vazife olarak duymaktadır.

Kızılay'ın önümüzdeki hesap yılı içinde başaracağı işler dünkülerden az kıymette değildir. Zelzeleye, sele uğramış kasabaları, köyleri yeniden yaparken, buralara yerleşek halkı müstahsil hale koyarken gene Kızılay, devletin yanında ve emrinde büyük işler başaracaktır. Buna ait hazırlıklardan başka Kızılay'ın kıymetli tecrübeleri de vardır. Cemiyet yer yer köyler yaptı, bazı yerlerde de köylülere kendi evlerini para ve eşya yardımıyla yaptırdı. Her iki tarzdaki çalışmalarının hangisinin hangi muhitlerde daha faydalı ve neticeye çabuk ulaştırıcı olduğunu gene o, takdir ve tatbik edebilecektir.

Kızılay, icabedince memleket müdafaasında alacağı vazife için de hazırlığına devam etmektedir. Hastabakıcılar yetiştiriyor, harp zamanında kuracağı hastanelerin malzemesini depo ediyor, yurttan gazdan korunma tedbirleri alıyor. Gençliği yetiştirici ve halkın sıhhatini koruyucu kültürel çalışmalarına ise kısaca temas kâfi olacaktır.

Milletlerin ilerilik seviyesini teşkilât kuvvetleriyle ölçmekte ittifak edildiğine göre, Kızılay, modern Türk camiasının yükseklliğini ifade eden bir eserdir. Onun ve onun gibi çalışan diğer müesseselerimizin muvaffakiyet kaynakları, Türkün asıl ruhundadır. İlim ve tecrübe, bu muvaffakiyeti arttıracak başlıca unsurdur. Millî müesseselerimizin başında bulunanlar, ilim ve tecrübelerini Türk ruhunun fazilet hissiyle ahenkleştirmişlerdir. Onları tebrik ederken kendileriyle iftihar eylediğimizi de söylemeliyiz.

Seferde Kızılay Müesseselerinin Takviyesi Kızılay Bitaraflık Alâmetleri

M. M. V. Sh. iş. d. ş. II md.
Tabib Albay
N. TUNAŞAR

Kara gün dostu olan Kızılay Kurumunun seferde de Ordu yaralı ve hastalarının tedavisinde Ordu sıhhi müesseselerine yardım edeceği tabiidir.

Bu yardım bilhassa müteşekkel hastanelerle yapılacağına göre Kızılayın alacağı vazifelerin başında hasta ve yaralı tedavisi gelirse de, bugünkü muharebe şartları dahilinde bu vazife yalnız bu kadarla kalmamakta aynı zamanda hastahanelerde yaralı ve hastaları tekrar yaraltmamak ve hattâ, hayatlarını emniyet altına almak için hava taarruzlarından korumak da mühim bir iş haline gelmektedir.

Son Alryan ve Müttefikler harbinde, öğreniyoruz ki, seyyar ve sabit hastahaneler de hava taarruzlarına maruz kalmaktadır. Belçikadaki Anvers sabit askerî hastahanesi ile Fransız muharebe cephesi gerisindeki Amerikan Kızılhaçına mensup Kızılhaç seyyar hastahanelerinin hava taarruzlarına mağruz kalması dolayısıyla hava bombalariyle vukua gelen hasta ve yaralı zayıyatı buna bâriz bir misal olabilir.

Bu durum karşısında bazan hastahanelere de yapılmakta olan hava taarruzları sebeplerini araştırmak ve buna göre de sefer vukuunda bu tehlikeleri mümkün mertebe önlemek için beynelmilel mukaveleler ve bu defa nesredilen sıhhiye hizmeti talimatnamesi hükümleri dahilinde ne gibi tedbirler almak lâzım olduğunu tebarüz ettirmek için bu yazıyı yazmağa karar verdim:

Bugünkü harplerde hava taarruzlarında diğer bir hedef de cephe gerisindeki tayyare meydanları, yığınaklar, cephane ve askerî teçhizat depoları, mühim köprüler, istasyonlar, iskeleler, tersaneler, askerî binolar, fabrikalar, hattâ tren yolları ve mühim güzergâhlardır. Bu hedefleri göz önünde tutarak bir harp vaziyetinde gafil avlanmamak için

vakit geçirmeden, Orduda olduğu gibi, Kızılay sıhhiye müesseselerinin de ne gibi tedbir ve tertipler alması icap ettiğini gözden geçirmek faydalı olacaktır.

Harp zamanında sıhhi müesseselerin hava taarruzlarından korunması için alınacak tedbirler başlıca ikidir:

- 1) Taktik korunma,
- 2) Beynelmilel kabul edilen bitaraflık işaretleriyle korunma.

Taktik korunma:

Bugünkü harplerde beynelmilel muahede ve teamüllere tamamen bağlanmak caiz olmadığından mazbut binalara güvenilerek hastahaneleri, şehirlerin ortalarında ve sık mahallerinde kat'i mecburiyet hasıl olmadıkça tesis etmek hatâlıdır. Bu sebeple daima şehirlerin açıklarına çekilmeli ve sık olmıyan sayfiye yerlerindeki binalardan istifade edilmelidir.

Her ne kadar hastaneyi bir merkez etrafında dağıtmakla idarî güçlüklerle mağruz kalınırsa da hava taarruzlarında bu hareket tarzının bize temin edeceği yüksek faydalar bu güçlüklerle katlanmak için yapılan fedakârlıkların ne kadar ehemmiyetsiz olduğunu gösterecektir.

Yukarda arz edildiği gibi hastaneler, hava taarruzlarında başlıca hedef ittihaz olunan hava meydanları, askerî malzeme ve cebhane depolarıyla yığınaklar.... dan en az beş kilometre uzakta tesis edilmelidir. Aksi takdirde tehlike muhakkaktır. Zira, hava taarruzlarına mağruz kalması muhtemel yerlerde çok defa tayyare dafi topları bulunur; ve tayyareci kendisini ve tayyaresini korumak mecburiyetinde olduğundan; bilhassa çok cesur olmayan tayyareciler, hedeflerine atacakları bombaları çok yüksekten atarlar. Bu şekilde atılan bombalar da çok defa hedefin etrafına düşerler. İşte Kızılay işaretini taşıyan sıhhi müesseseler de bazan bu gibi kör bombaların kazâi isabetlerine mağruz kalırlar. Fransız cebhesindeki Amerikan Kızılhaç hastanelerinin de hava taarruzlarına mağruz kalmış olmasını; gönül arzu ediyor ki, askerî hedefler yakınında kurulmuş bulunmasından ileri gelmiş bulunsun. Biz de böyle olduğuna hüküm etmekteyiz. Nitekim, son Belçika muharebelerinde Almanlar kendi taraflarından kasdî olarak Anvers askerî hastanesinin bombalandığını reddettiler ve kabul etmediler. Bunun içindir ki, bu gibi tehlikeler göz önünde tutularak (seferi sıhhiye hizmeti talimatnamemizde) sıhhi müesseselerin askerî hedefler civarında tesis edilmemeleri sarahatle işaret edilmiştir. (Her sınıfa mahsus sıhhiye hizmeti talimatnamesi) hükümlerine riayet edilmiyerek sıhhi

müesseseler civarındaki su vesaire bahane edilerek müvakkat bile olsa Ordugâh kuran kıtalar bulunursa, müessese âmiri tarafından, hemen o kıt'a komutanı ikaz edilmelidir. Kabul ve rıza göstermediği takdirde vakit geçirmiyerek hemen daha yüksek askerî makama müracaat edilmeli ve aynı zamanda Cenevre mukavelesindeki imzamıza ve taahhüdümüze sadakat gösterilmelidir.

Beynelmilel bitaraflık işaretiyle korunma:

Harb halindeki ordularda bulunan yaralı, hasta ve gazliler vaziyetlerinin islahı hakkındaki 27 Temmuz 1929 tarihli Cenevre mukavelesi hükümleri dahilinde bugün kabul edilen bitaraflık alâmetleri Kızılay, Kızılhaç, Kızıl Arslanlı Güneş olmak üzere üç tanedir; hepimizin mağlûmudur ki 1929 Cenevre toplantısında Türkiye Cumhuriyeti Kızılayı kabul etmiştir.

Seferde bu alâmetler üç yerde kullanılır:

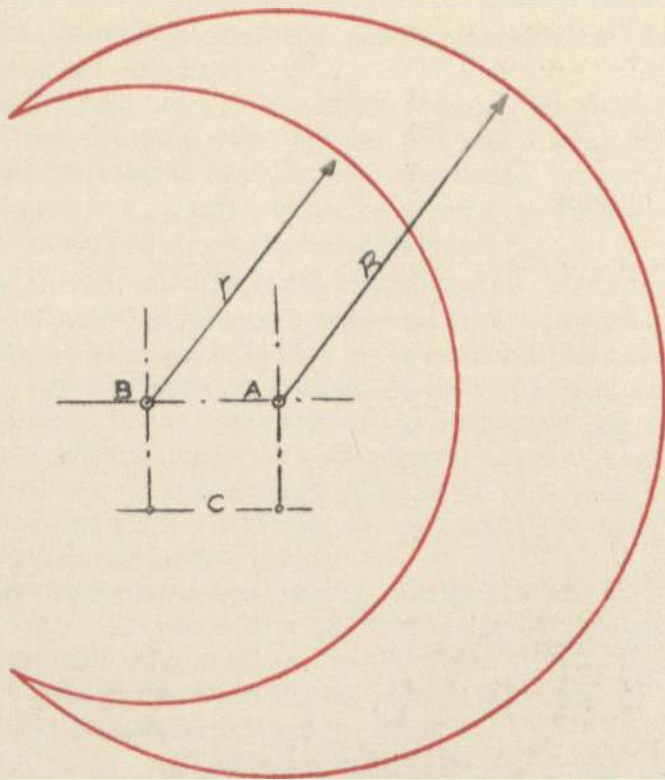
1) Cenevre mukavelesine göre himayeye mazhar olan şahıslar (tabibler, eczacılar, diştabibleri, imamlar, sıhhiye gedikli erbaşlar, sıhhiye ve teskereci erleri, hastabakıcılar ve bizzat hasta bakımı ve sıhhi müesseselerle alâkadar sivil personeller) sol kollarında Kızılay işareti ve bir sıhhi makamın mührüyle mühürlü kolluklar taşıyacaklardır. Bu kolluklardan başka her Kızılay mensubunda ayrıca bir askerî makam veya Kızılay Kurumu Merkezi tarafından verilmiş hüviyet cüzdanları bulunacaktır.

Kızılay kollukları 12 santimetre genişlikteki beyaz kumaştan yapılacaktır ve üzerindeki Kızılayın büyüklüğü de bu genişlik dahiline uygun olarak Türk bayrağı kanunu hükümlerine göre çizilecektir. Kollukların uzunluğu elbise üzerinde sol yazıyı tamamen kavrayacak şekilde olacak ve Kızılayın açıklığı ise kalbe doğru bulunacaktır.

2) Sıhhiye malzemesi ve nakil vasıtalarında: Sıhhiye malzemesi üzerine konacak Kızılay işaretlerinde ayın ölçüleri, dört köşe beyaz zeminin bir dil'i esas tutularak yine bayrak kanunu hükümlerine göre çizilecektir.

Sıhhi nakil vasıtası araba ve otomobillerle hayvan sırtında taşınacak malzemede Kızılayın açıklığı normal yürüyüş istikametinde olacaktır. Araba ve otomobillerin çatıları üzerine konacak Kızılay işaretleri de yürüyüş istikametinde tepeden bakıldığı zaman Kızılayın açıklığı sola doğru olacaktır.

Hasta ve yaralı nakline tahsis edilen sıhhiye veya Kızılay tayyareleri kanatlarının üst ve alt satırlarında, satırların genişliği nisbetinde, dört

KIZILAY

Farik alametinin esas aksamı arasındaki nisbetler

- A — Büyük dairenin merkezi — R — Büyük dairenin nısıf Φ
 B — Küçük " " " r — Küçük " " "
 C — Merkezler arasındaki mesafe

Aksam arasındaki nisbetler $r = \frac{4}{5} R$ $C = \frac{1}{3} R$

Meselâ :

R = 15 Metre ise		r = 12 Metre	... C = 5 Metre olur
R = 12.5 " "		r = 10 " "	... C = 4.17 " "
R = 10 " "		r = 8 " "	... C = 3.33 " "
R = 7.5 " "		r = 6 " "	... C = 2.50 " "
R = 5 " "		r = 4 " "	... C = 1.68 " "

köşe beyaz zemin üzerinde Kızılay işaretleri bulunacaktır, Kızılayın açıklığı ise gövdeye doğru olacaktır.

Sihhiye tayyareleri, hususî izin verilmedikçe, hiç bir vakit muharebe esas hattı ile düşman arazisi veya düşman tarafından işgal edilen arazinin üzerinden ve hatta kendi büyük tahliye merkezleri ilerisinde uçmayacaklardır. Bu kayıd ve şartlardan başka, yere inme hususunda vâkiğ olacak her ihtara da inkiyad etmek mecburiyetindedirler.

Hastane gemi ve trenleri ile hasta nakleden gemi ve trenlerde de Kızılay işaretleri bulunacaktır. Hastane gemisi ile hasta nakleden gemilerde, sancak ve iskele bordalarında dört köşe beyaz zeminli Kızılay alâmeti tersimatı yapılır. Buradaki Kızılayın açıklığı, geminin yürüyüş istikametinde olacaktır. Geminin tayyare taarruzlarından korunması için de baş, orta ve kış güvertelerinin münasib yerlerine güverte büyüklüğünde Kızılaylı beyaz bezler gerilecek ve ayın açıklığı yürüyüş istikametinde sola doğru olacaktır. Hastane gemileri direklerine ve kış taraflarına ayrıca Kızılay bayrağı ile Türk bayrağı birlikte çekilir.

Hastane trenleriyle hasta nakleden trenlerde, her hasta vagonunun sağ ve solunda, tam orta yerde, dört köşe beyaz üzerine oldukça uzaktan görülebilecek surette Kızılay tersimatı yapılır; ayın açıklığı yürüyüş istikametindedir. Vagon çatılarındaki Kızılay alâmeti yine orta yerinde olup, sıhhiye arabası ve otomobillerinde olduğu gibidir.

3) Karadaki Kızılay hastanelerinin tanınma ve korunma alâmetleri: Hastaneler binalarda tesis edilmiş ise binaların üzerine; çadırlarda tesis edilmişse çadırları üzerine ve ayrıca hemen yakınındaki tesviye edilmiş arazi üzerine Kızılay tersimatı yapılacaktır.

Eğer hastane seyyar ise binalar üzerine konacak Kızılay alâmetleri bina çatısı genişliğinde beyaz bez üzerinde olacaktır. Hastane bulunduğu yerde uzun müddet kalacak ve binalarda tesis edilmişse çatılar büyüklüğünde dört köşe beyaz yağlı boyalı zemin üzerine Kızılay tersimatı yapılır. Ve ayın açıklığı daima bina ve çadırların cebheleri istikametinde olacaktır.

Hastanelerin zemin üzerindeki Kızılay alâmetleri: İleri muharebe cebhesindeki sıhhiye bölüklerinin zemin üzerindeki Kızılay tersimatı ancak komutanların muvafakati ile yapılır. Seyyar hastanelerle Ordu ve memleket içi bölgesindeki hastaneler ve Kızılay müesseselerinin komutanlardan bu mezuniyeti almalarına ihtiyaç yoktur.

Zemin üzerinde yapılacak Kızılay tersimatı; müessesenin hemen yakınında mâsaid ve düz bir arazi parçası üzerinde yapılır; bu tersimat en

az 25×25 m. ebadında olacaktır. Bu büyüklükte tersimat ancak 2000 metre yükseklikte uçan bir tayyare rasıdı tarafından görülebiliyor. Daha yükseklere çıkıldıkta görülemeyeceğinden arazi müsaid oldukça 25×25 ebadından daha büyük olmak üzere 50×50 , 75×75 , 100×100 ebadına kadar çıkılmalıdır.

Tersimatın yapıma şekli: Bunun için evvelâ her hastanede zemini beyazlatmak için en az üç çuval kireç, daha iyisi mermer tozu ile Kızılayı kızılatmak için iki çuval kiremit tozunun daima beraber taşınması veya bulundurulması lâzımdır. İşe başlamak için evvelâ arazi tesviye edilir; hafif meyilli de olabilir. Meselâ, 25×25 ebadında yapılacak ise her bir dil'i muntazaman ve 25 metre olmak üzere bir murabba işaretlenir. Bunu müteakib murabbı tamamen doldurmak üzere kabartma olarak ay yapılır ve üzeri kiremit tozu veya daha iyisi tedarik edilebildiği takdirde, kiremit parçaları veya tuğla ile işlenir. Bundan sonra zemin kireç tozu ile beyazlatılır. Kireç tozu yağmur ile silinebileceğinden daha dayanıklı olmak üzere tedarik edilebildiği takdirde zemin mermer tozu veya beyaz çakıl taşı ile beyazlatılır. Tersimatı daha iyi tecessüm ettirmek için murabbain etrafı 3-5 metre genişliğinde toprak ile kabartılır ve çimlendirilir.

25×25 ebadında zemin üzerine bezli Kızılay alâmeti serilebilirse de bu şekil çok pahalıya mal edilebileceği gibi muhafazası da güçtür.

Her sıhhiye müessesesi medhaline Kızılay bayrağı ile birlikte Türk bayrağının çekilmesi mecburidir.

Yukarıda saydığımız ve beynelmilel kabul edilen korunma alâmetleri muharib devlet tarafından Cenevre mukavelesi hükümlerine saygı gösterildiği ve sıhhi müesseseler tarafından da taktik kaidelere riayet edildiği takdirde hasta ve yaralıları düşman ateşinden ve dolayısıyla hava taarruzlarından masûn bulundurabilir. Eğer mukavele hükümlerine riayet edilmiyerek hastaneler de bombalanırsa o vakit hastanelerin de muharib ordular gibi gizlenme usullerine müracaat ederek alârm işaretlerinde hastalarını önceden hazırlayacakları sığınaklara ve korunma siperlerine yerleştirmesi lâzımdır.

Türk ordusu bugünkü mukavelelere değil, eskidenberi (yaralıya kurşun atılmaz) atalar sözüne saygı göstererek düşmanın hasta ve yaralılarına daima kendi hasta ve yaralıları gibi bakmıştır. Cihan harbi hakkında hatıralar neşreden müteaddit askerî muharrirler de bu saygımızı mükerreren ve tebciyen yazmışlardır. Türk milletinin de muharib bulunacağı milletten aynı mukabeleyi görmek hakkıdır.

Pasif Korunma Hazırlıkları

Yazan: Doktor Nuri Refet KORUR

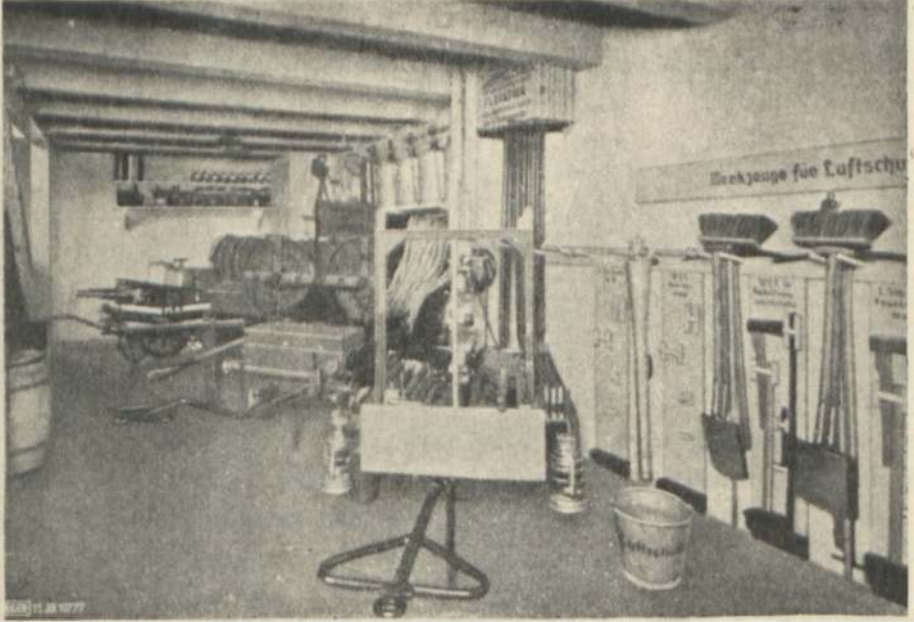
1939 senesi sonbaharında başlıyan dehşetli harp, cephe kadar, belki cepheden ziyade cephe gerisinin müdafaa edilmesi lâzım geldiğini birçok misallerle isbat etti.

Almanların Danimarka, Norveç ve Hollanda da kazandıkları süratli muvaffakiyetler şu sebeplerden ileri geldi:

- a. — Bu memleketlerde halk harbe hazırlanmamıştı.
- b. — Bu memleketlerde pasif korunma hazırlığı noksandı.
- c. — Bu memleketlerde, bilhassa havadan gelecek türlü türlü tehlikelere karşı emniyet tertibatı alınmamıştı.

Yer altında hazırlanmış alât ve edevat ve gaz temizleme deposu

Bir fabrikanın pasif korunma deposu

Bugün bir memleket, düşman taarruzuna karşı büyük bir azimle karşı koymak isterse bu eksikleri tamamlamak ve bu hazırlıkları bir an evvel ikmal etmekle mükelleftir.

Bugünkü harplerde hava silâhı en önde geliyor. Hava tehlikesi, yalnız tahrip, yangın ve gaz bombalarına inhisar etmekle kalmıyor. Düşman tayyarelerden paraşütçüler atıyor. Düşman, tayyarelerini yere yirmi, yirmi beş metreye kadar indirerek halkı makineli tüfeklerle tedhiş ediyor.

Hava taarruzları, öyle zannolunduğu gibi, muayyen günlerde, uzun fasılalarla yapılmıyor. Düşman hava kuvvetleri, bir şehre gece, gündüz, her saat saldırıyor. Etrafına bombalarını, paraşütçülerini serpiyor. Halkı dehşete düşürüyor. Mâneviyatını kırıyor. İşte bundan dolayı, bütün bu tehlikeleri göz önünde tutarak hazırlanmak, her ihtimali hesaba katmak, her tedbire baş vurmak lâzımdır.

Bütün bu hazırlıklar «Pasif korunma» çerçevesine girer.

Pasif korunma o halde Őu esasları ihtiva etmelidir:

A. — Halkın mâneviyatını kuvvetlendirecek tedbirler.,

B. — Düşmanın atacağı bombalara karşı mümkün olduğu kadar az. zayıat vermeyi temin eden tedbirler.

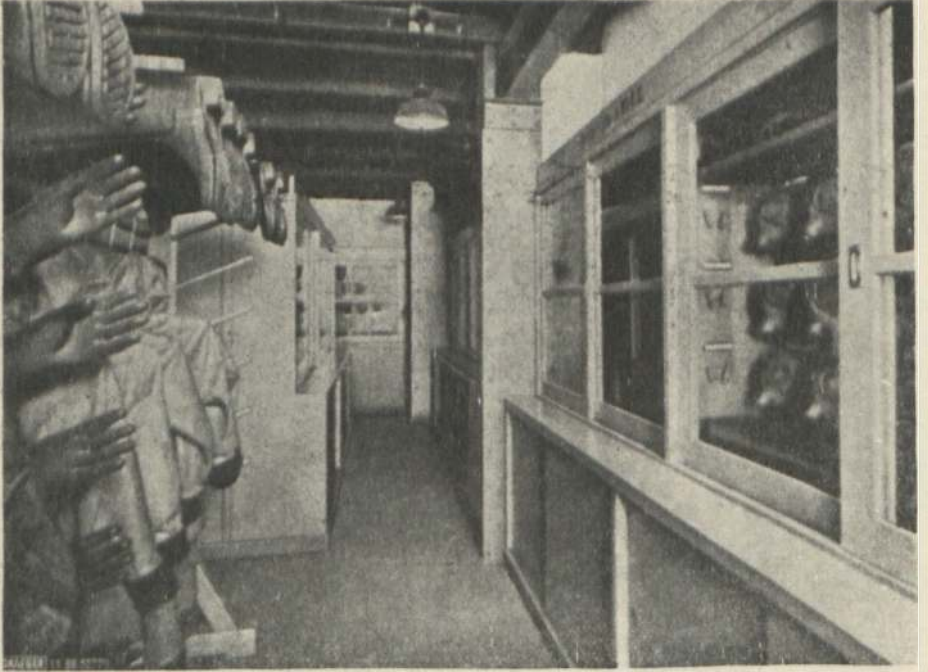
C. — Düşmanın hava hücumlarına rağmen şehrin asayişini, hayatını, iaşesini temin edecek olan tedbirler.

D. — Düşmanın havadan yolladığı paraşütçüleri kısa zamanda yok etmeyi veya şehirlerin içinde sabotaj hareketine cüret edenleri derhal ortadan kaldırmayı temin eden tedbirler.

Şüphesiz ki bu pasif korunma yanında düşman tayyarelerini karşılayan kendi tayyarelerimizden, düşman tayyarelerini düşüren tayyare defedici toplardan mürekkep «Aktif Korunma» da çok mühim bir vazife deruhte edecektir.

Basit bir pasif korunma deposu

Yer altında yapılmış gaz temizleyiciler için depo

Yukarıda yazılı olan gayeleri temin etmek için pasif korunma ile alâ-kadar olan makam bütün halka şunu bildirmekle mükelleftir:

- a. — Alârm işareti verilince herkes ne yapacak?
- b. — Nereye kaçacak ?
- c. — Hangi şirayet verilinceye kadar orada kalacak?
- d. — Kaçarken yanında neler bulunduracak?
- e. — Daha şimdiden evinde neler yapacak?
- f. — Daha şimdiden evinde neler bulunduracak?
- g. — Yaralanırsa kime baş vuracak? (Telefon numarası, adres)
- h. — Gazlanırsa kime baş vuracak? (Telefon numarası, adres)

O halde bu makam, şunları temin etmekle mükelleftir:

- a. — Herkes için kaçacak veya sığınacak yer (Bu, o kadar büyük bir intizamla hazırlanmalı ki âdeta herkesin yeri evvelden belli olmalı ve

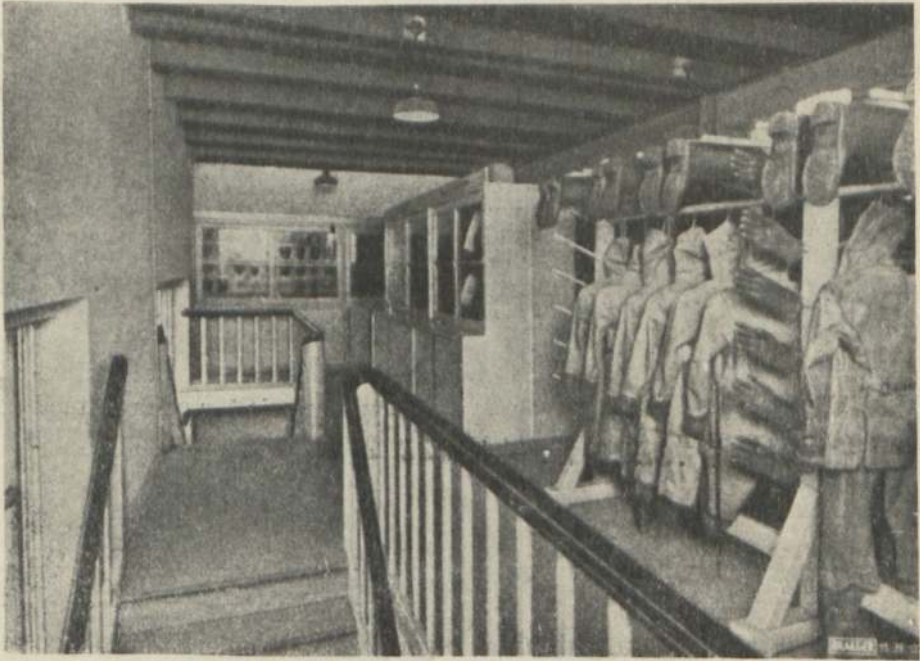
KIZILAY MECMUASI

herkes nereye kaçacağını tıpkı kendi evinin yolu gibi ezberden bilmeli ve bir tehlike vukuunda hiç bir kargaşalık vukua gelmeden herkes kaçıp saklanabilmelidir.)

Bugün dünyanın hiç bir tarafında herkes için damı 4 metre beton-dan sığınak yapılamıyor. Fakat buna mukabil duvarları takviye edilmiş, altı betonlanmış, üstü muhkem surette kapatılmış siperler vardır ki bombaların parça tesirile, düşman tayyarelerinin makineli tüfeklerine karşı insanları pek güzel koruyabilirler.

b. — Böyle tehlikeli bir zamanda bütün pasif korunmayı idare edecek olan âmirlerle ilk sıhhi yardım merkezleri, teknik tamir grupları, gaz temizleyiciler, enkaz kaldıranlar, can kurtaranlar ve saire için bomba emniyetini haiz sığınakların yapılması.

C. — Şehrin tam emniyetinin temini: Yani ahalinin boş bırakıp kaçacağı evlerini korumak, düşmanın havadan yollıyacağı paraşütçüleri

Yer altında yapılmış gaz temizleyiciler için depo

karşılıyıp yok etmek için gayet kuvvetli polis ve jandarma (icabında milis) teşkilâtı kurulması. Bilhassa devlet binalarının ve mühim müesseselerin korunması.

D. — İtalyada fevkalâde takviyesi,

E. — Herkesin yapacağı işleri bildiren ve herkes tarafından anlaşılabilen broşürler hazırlanarak herkese dağılması. (Bu broşürler çok kısa olmalıdır. Üç, dört sayfeden fazla olan bir broşürü kimse ne okur, ne de aklında tutar! Bu broşürlerde yazılı olan hususlar, âdeta askerî bir talimname gibi, kısa, madde halinde, emir şeklinde olmalıdır. Meselâ:

1. — Evinin dam arasında yanıcı madde (kâğıt, odun ve benzerleri) bulundurma!

2. — Pencerelelerini siyah perdeler veya kâğıtlarla örtterek ışıkları maskeley!

3. — Gaz maskeni daha şimdiden hazırla ve daima yanında taşı!

4. — Evde kum ve su bulundur!

Vesaire, vesaire gibi..

Bu broşürlerin üzerinde ilk sıhhi imdat, gaz temizleme, itfaiye ve sair teşkilâtın adresleri ile telefon numaraları ve muhtelif mahallelere göre (Alârm işareti duyunca yere kaçınız! Sığınmanız veya siperinizin numarası dır.) tarzında bir de yazı bulunmalıdır.)

Şimdi haklı olarak bir sual sorulur. Bu muazzam teşkilâtı kim başaracak? Bu kadar elemanı nereden bulacağız?

Buna verilecek cevap vardır: Almanyayı kendimize misal ittihaz edebiliriz. Bu memlekette bütün esnan harici kimselerle bir şehirde tecil edilenler pasif korunma vazifesi ile mükelleftir. Bunların yanında bir takım kimseler de askerî hizmetlerini pasif korunma teşkilâtında görmektedirler.

Daha şimdiden bir çok kurslardan geçen ve her şehrimizde kâfi miktarda bulunan vatandaşlar, üzerlerine düşen vazifeleri almalıdırlar.

Bunların içinde kurslarını muvaffakiyetle bitirenler, mıntaka âmirleri olarak seçilirler. Şehirler, pasif korunma mıntakalarına ayrılırlar ve her bir mıntakaya bunlardan biri âmir olarak tayin edilir. (Fran-

Hava tehlikesi için hazırlanmış
basit siperler (Polonya)

Hava tehlikesi için hazırlanmış basit siperler (Polonya)

sızlar bu teşkilâtı aynen kabul etmişlerdir ve mıntaka âmirlerine Chef d'îlot ismini veriyorlar.) Mıntaka âmiri de her apartman için bir pasif korunma memuru seçer ve kendisi bir yandan bu pasif korunma memurlarının vazifelerini görüp görmediklerini kontrol ederken, diğer taraftan sığınakların, siperlerin yapılmasına, ahalinin pasif korunma işlerinde hazırlanmasına nezaret eder. Bulunduğu mıntakanın fennî müşaviri olur. Kendisine ahali tarafından pasif korunma hususunda sorulan suallere cevap verir. Onlara icap eden bütün hususları öğretir. Onların mâneviyatını yükseltir. Onlara hocalık, mürşitlik eder. Onların bir tehlike vukuunda soğuk kanlılıkla hareket etmelerini temin eder. Kendi mıntakasiyle o şehrin muhtelif pasif korunma teşkilâtının arasındaki rabıtayı tesis ve idame eder.

Herkesin ışığını maskeleyip maskelemediğini, tavan arasını boşaltıp boşaltmadığını kontrol için Almanyada 14-16 yaşındaki mektep çocuklarından istifade olunuyor. Bunlar, kendilerine verilen bu vazifeyi büyük bir dikkat ile görüyorlarmış. Bizde de pek âlâ bu usul tatbik olunabilir.

Demek oluyor ki pasif korunma işleri her şeyden evvel bir teşkilât işidir. Para, ondan sonra mevzuubahs olur. Siperler kazılırken vatan-daşlardan pek âlâ istifade olunur. Bizzat bu işi göremiyenler veya gör-meğe vakti olmıyanlar, buna mukabil para verebilirler. Yalnız elverir ki bu işi herkes büyük bir vazife bilerek kendisine düşen işi yapsın ve bu uğurda can ve gönülden çalışsın.

KIZILAY

KARA GÜN

DOSTUDUR...

Kızılay Toz Maskesi

TOZ MASKESİ:

Her nevi zararlı tozlara karşı, teneffüs cihazını korur.

Kızılay Toz Maskesi esas itibariyle üç kısımdan teşekkül etmiştir.

1— Yarım maske	A
2— Süzgeç	B
3— Bağlar	C

Kızılay Maske Fabrikasının yeni mamulâtından toz maskesi

«Resim 2»

YARIM MASKE : Gazmaske kumaşından imal edilmiş olup iç kısmında bir nefes alma supabını ve yanda bulunan «Resim 2» bir nefes verme supabını ihtiva etmektedir.

SÜZGEÇ : Her nevi tozlara karşı koruyucu bir sellüloz tabakasını ihtiva eder. Teneffüste güçlük çekilmez. İstenildiği zaman vidalı kapak açılıp sellüloz filtresi değiştirilebilir. Bu itibarla maskenin ömrü filtrenin ömrüne tâbi değildir.

Kızılai Toz Maskesi pek hafiftir. Vezni 200 gramdır. Sellüloz filtresinin vezni 2 gramdır.

Vezninin ve teneffüs mukavemetinin düşük olması bu maskelerin rahat ve sıkıntısız olarak saatlerce kullanılabilmesini temin etmektedir.

TOZ MASKESİ NASIL TAKILIR :

Maskeyi takmadan evvel «Resim 3» de görülen 2 numaralı bağın halkası, maske burnundaki 3 numaralı çengele geçirilir. Sonra iki el ile 1 numaralı yan bağlardan tutularak burun ve ağız üzerine geçirilir. El ile süzgeç kenarından tutarak maskenin iyi oturması temin edilir.

TOZ MASKESİNİN YÜZDEN ÇIKARILMASI :

Maske, el ile süzgeçten tutulup aşağıdan yukarıya doğru olmak üzere baştan çıkarılır.

«Resim 3»

MASKENİN MUHAFAZASI :

Her kullanımdan sonra maske, içinde biriken terin kurutulması için el

KIZILAY MECMUASI

ile yan bağlarından tutularak sallanıp havalandırılır. Sonra temiz ve kuru bir bezle silinir ve dolabına konur.

Maskeyi ateşe, sobaya katiyen tutmayınız. Ne maske ve ne de süzgeç su ve sair mayilerle yıkanmaz.

TOZ MASKELERİⁿⁱ

DÖKÜMHANELERİN

MADEN İSTİHSAL EDEN OCAKLARIN

KÂĞIT

ÇİMENTO

CAM

TÜTÜN

FABRİKALARI

VE İLH...

BİLÜMUM

SANAYİ MÜESSESELERİNİN TEMİN ETMELERİ

LÂZIMDIR.

TOZ MASKESİNİN TEMİZLENMESİ :

Toz Maskesini de diğer maskeler gibi zaman zaman umum bir temizlemeye tâbi tutmak lâzımdır. Bu maksat için önce maskenin vidalı kapağı açılarak içindeki sellüloz fütresi çıkarılır. Maske tersine çevrilir. Temiz

«Resim 4»

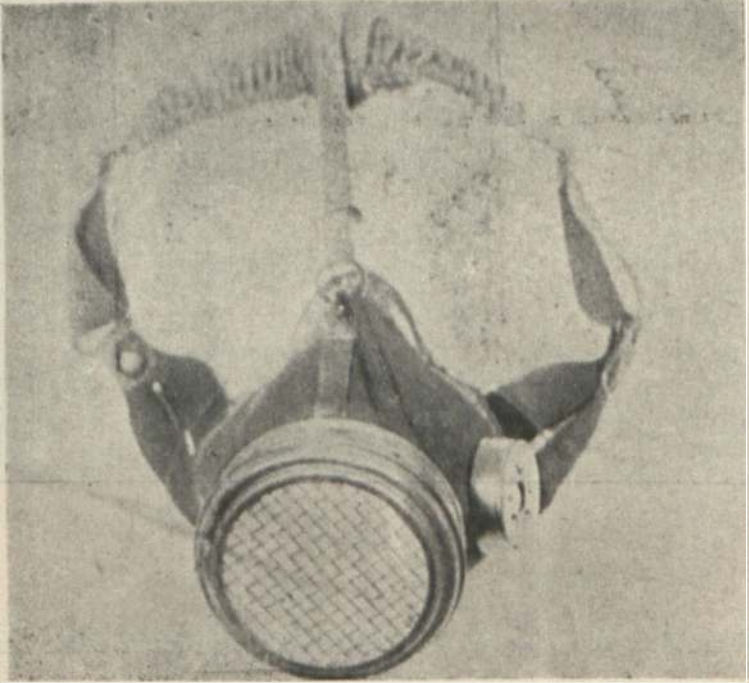
bir bez alınarak bezin köşeleri hafifçe ıslatılır. Bu hafif ıslak bez iyi bir sabuna sürülür. Bu suretle hazırlanan sabunlu bezle maske başlığının içi hafifçe delkedilir, sonra bez yıkanır, sıkılır. Ve maskenin içi tekrar bu bezle hafifçe silinir. Maskenin ağızlığı hafif bir fırça ile temizlenir. Maskenin dışı süpürülür, bağlar da hem süpürülür, hem de maskede olduğu gibi temizlenir. Temizlik bittikten sonra sellüloz filtresi yerine konur. Ve üzerine vidalı kapak geçirilir. Bütün bu temizleme esnasında sellüloz filtresine katiyen dokunulmamalıdır.

DİKKAT :

Maskenin sahibi değişirse maske dezenfekte edilir.

TOZDAN KORUNMANIN EHEMMİYETİ :

Bir çok sanayi müesseselerinde işçi, muhtelif nevi toz' içerisinde veya bu tozlarla çalışmak mecburiyetindedir. (Çimento, Kâğıt, Cam, Pamuk Fabrikalarında, muhtelif maadin sanayiinde, maden ocaklarında ve ilh.)

(Resim 5)

Bu yerlerde her nevi ince tozlar, çalışanların ciğerlerine kadar girerek orada tavazzû eder; ciğerlerin nesiçlerini sertleştirir. Muhtelif hastalıklara sebebiyet verir.

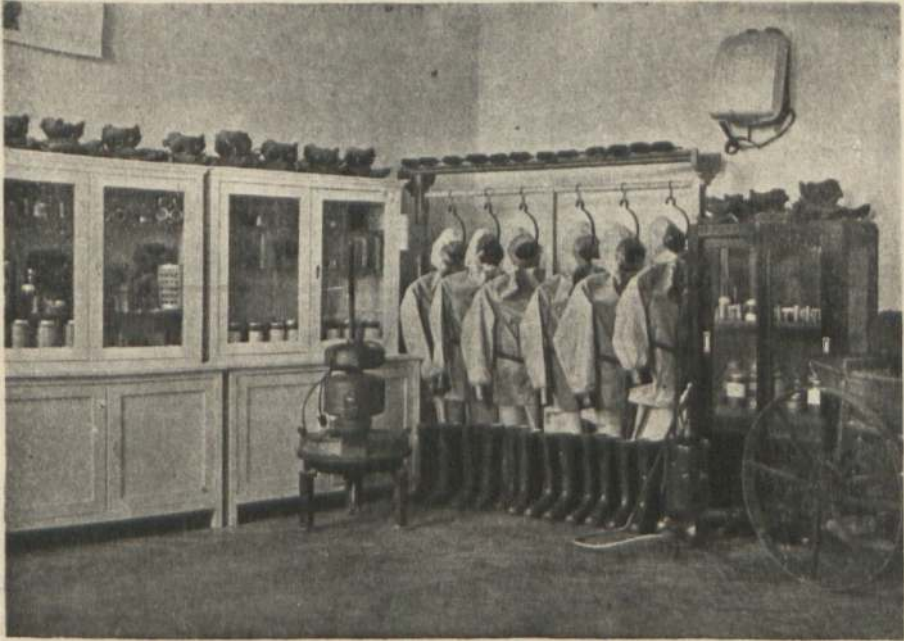
Bilhassa (Silikos) ismi verilen hastalık, Silis ihtiva eden tozlardan geldiği gibi, muhtelif maden tozları da kendilerine mahsus hastalıkları meydana getirirler. Silikoslular, nefes darlığı çekerler, göğüsleri ağrır, çalışma kabiliyetlerini kaybederler. Muhtelif maden tozlarının husule getirdiği hastalıklarda, işçinin sıhhatını bozarak çalışma kabiliyetini azaltır.

Toz maskesi kullanmakla hem işçinin sıhhati korunmuş, hem de işin randımanı artırılmış olur.

Harp Okulunun Gazlara Karşı Koruyucu Malzeme Deposu

Aşağıdaki fotoğrafı büyük bir iftiharla neşrediyoruz: Harp Okulu gazlara karşı koruyucu malzemeyi tam usulü dairesinde depo etmektedir. Gaz elbiseleri, taşıma tertibatına geçirilmiş ve muntazam bir tarzda asılmıştır. Maskeler muntazaman yerleştirilmiş, hortumlar etrafına konulmuştur. Bütün bu malzemeyi ihtiva den müze güneş şuaına karşı himaye edilmekte ve sık sık havalandırılmaktadır.

Bu tarzda saklanan malzeme mükemmelen iş görür. Malzemesine bu kadar itina eden Harp Okulunu ve Okulunu Zehirli Gaz Öğretmeni Bay Dr. Aziz'i tebrik ederiz.

Harp Okulunun gazlara karşı koruyucu malzeme deposu

Kızılay Alkali Kartuşu

Gazmaske Fabrikası Lâboratuvar Şefi
Kimyager İzzet ERKSAL

Ayırıcı oksijen cihazlarının en mühim elemanlarından biri «Zefir havasını temizleyici Alkali kartuşu» dur. Bu kartuşun, cihazın işleme tarzı ve işleme müddeti üzerine pek büyük bir tesiri olduğu gibi, cihazı taşıyanın bu cihazla gösterebileceği faaliyet derecesi de bu kartuşun kalitesine bağlıdır. Ayırıcı oksijen cihazlarının tekâmülleri tetkik edilecek olursa, bu hususta en büyük güçlükleri, alkali kartuşlarının konstruksiyonu meselesinin çıkarmış olduğu görülür.

Kızılay Alkali kartuşu

Lâboratuvarda karbon dioksit gazını masnetmek için kullanılan muhtelif kimyevî maddelerden herhangi birisi, Alkali kartuşa olduğu gibi doldurulup kullanılamaz. Çünkü Alkali kartuşların, teneffüsün fizyolojik şartlarına göre muhtelif ve muayyen fizikî ve kimyevî şartlara uygun gelen vasıflarda bulunmaları lâzımdır.

Bir Alkali kartuşun, ayırıcı cihazlarda kullanılabilmesi için, aşağıdaki şartlara muvafık gelen vasıflar göstermesi lâzımdır:

KIZILAY MECMUASI

- 1 — Cihazı taşıyanın zefirde çıkardığı karbon dioksidi hemen tamamen massetmesi;
- 2 — Zefir havasını mümkün olduğu kadar rutubetten ayırması,
- 3 — Cihazla yapılan ağır işlerde dahi teneffüs mukavemetinin gayri kabili tahammül bir haddi bulmaması,
- 4 — Karbon dioksidin massedilmesinde suhnetin mümkün olduğu kadar az yükselmesi.

Alkali kartuşların imalinde, üzerinde durulacak mühim bir mesele de, her bir kartuşun, ayırıcı cihazların oksijen tüplerinde bulunan oksijen miktarı ile mütenasip massedici madde ihtiva etmesidir. Cihaz kullanılırken, tüpte oksijen bulundukça, bu oksijenin teneffüsünden açığa çıkacak karbon dioksidin tamamen massedilmesi mümkün olmalı, yani Alkali kartuş vazifesini görmelidir.

İşte bütün bu hususlar nazarı itibara almarak, uzun zamandanberi Gazmaske fabrikası lâboratuvarında yapılan tetkikler neticesinde, bugün elde mevcut oksijen cihazlarımızda kolaylıkla kullanılabilen ve Alkali kartuşlarda aranan bütün vasıflara uygun kartuş yapmak imkân dahilinde girmiş bulunmaktadır.

Gazmaske Fabrikasının bu yeni imalâtı da; bütün diğer süzgeçler gibi lâboratuvarda gayet sıkı bir muayeneye tâbi tutulmaktadır.

«Resim 1» de fabrikamızın ilk olarak imal ettiği bir «Kızılay Alkali kartuşu» takılmış oksijen cihazı ile teneffüs eden bir şahıs görülmektedir.

Her Aile
Kızılay Halk Maskesi
Cedatık Etmelidir...

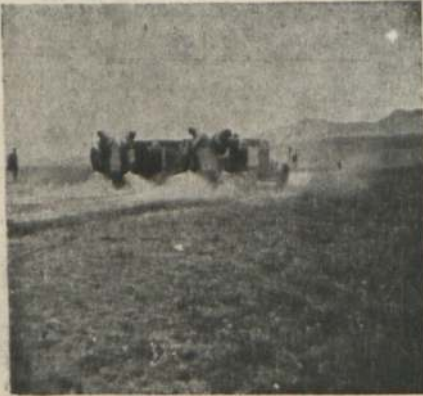
Rus Ordusunda gaz takımlarının talim ve terbiyesi

Türkçeye çeviren: **Dr. Nuri Refet Korur**

Rusların üç gaz alayı ve dokuz müstakil taburu bulunduğu Rus neşriyatından anlaşılmaktadır. Fakat hakikatte bu mikdarın daha fazla olduğundan bahs olunmaktadır. Esas itibariyle her bir alayda muhakkak bir gaz takımı bulunacaktır.

Gaz takımlarının tâbiye sahasında talim terbiyesi alayda bulunan gaz işleri emrine tevdi olmuştur. Gaz takımının talim terbiyesi, takım, grup, münferid talim terbiye olmak üzere üç safhaya ayrılmaktadır. Bundan başka gaz takımına ayrılan erler umumî taarruz ve müdafaa esaslarını çok iyi bilmek mecburiyetindedirler. Bu sebepten gaz işlerine ayrılan kimseler kudretli, zeki, bilgili, çalışkan kimselerden ayrılır. Bunların iyi nişancı olması da şarttır.

Gaz takımına verilen ilk talim terbiye; gazler, gazlerin tesirin, gazleri

Bir Türk Kimya Taburunda gaz
temizleyen arazözler

Bir Türk Kimya Taburunda gaz keşif
ve temizleme müfrezesi

tanımak, gaza karşı koruyucu cihazlar, gaz altında kalabilmek, düşman gaz attığı surette yapılacak hareket gibi kayfiyetlerdir. Bu sayede takımların gazlere ve koruyucu cihazların iyice alışması temin olunur. Bundan sonra gaz takımı o suretle hazırlanır ki bir muharebe safhasında kendilerine verilen bütün vazifeleri kolaylıkla yapabilsin.

Bir gaz takımına muharebede verilen en mühim vazifeler şunlardır:

- 1—Kendi muntakasını her türlü gaz tehlikesinden korumak,
- 2— Gaz gözetlemesi yapmak,
- 3— Hava gözetlemesi yapmak,
- 4— Araziyi gazlamak,
- 5— Gazlenmiş araziye temizlemek,
- 6— Silâhların gazlenmesine mani olmak (koruyucu tedbirler almak),
- 7— Gazlenmiş malzemeyi temizlemek,
- 8— Gaz alârmı işlerini idare etmek.. v.s.

Bir Türk Kimya Taburunun
alev hizmeti

Bir Türk Kimya Taburunun
Sisleme hizmeti

Bu işlerde hazırlanmış olan gaz takımları bilâhare bütün kıt'anın gaz talim terbiyesini deruhde ederler ve kıt'anın gaz işlerinde müşaviri olurlar.

Rusların yeni talim terbiyesi programına göre her alayında bulunacak olan gaz takımları talim terbiyesi aşağıdaki tarzda yapılacaktır:

- 1 — **Yürüyüş ve yürüyüş emniyeti:** Süratle ve doğru olarak maske

Bir Türk Kimya Taburunun
can kurtaran hizmeti

Bir Türk Kimya Taburunun
gazlı araziye tahdidi

takmak (serpuşu çıkarmadan), (maske takmak beş saniye zarfında yapılmalıdır).

Maske altında yürüyüş kabiliyetini arttırmak, (ilkbaharda maske altında sekiz kilometre, sonbaharda yirmi kilometre yürüyebilmelidir). Gaz çorap ve pelerinlerini süratle giyip çıkarmak ve iyi kullanmak, gaz elbiselerini çok iyi kullanmak ve bunlara iyi bakmak, gaz elbiselerini doğru giymek ve çıkarmak, gazlenmiş silâh ve makineli tüfekleri temizlemek, gaz keşfi yapmak, gaz keşif kolları teşkil etmek, gazlenmiş yollara ve yerlere işaret koymak, gazlenmiş yerleri haritada işaret etmek ve bunların krokisini yapmak.

2 — **Müdafaada:** Süratle basit gaz sığınakları yapmak (mahzenleri, yeraltı tesisatını, binaları gaz geçmez bir hale sokmak), gaz geçirmez örtüler hazırlamak (yani çadır bezlerini vesaire örtüleri hususî maddeler ve yağlarla gaz geçmez bir hale sokmak), meteorolojik tarassutlar yapmak, gaz keşfi yapmak, her gün keşif raporları hazırlamak, cepheden muharebe ağırlığı mahalline kadar muazzam bir gaz alârmı teşkilâtı hazırlamak, bazı arazi parçalarını portatif cihazlarla gazlamak, arazinin ön tarafını daimî surette tarassud eden gaz postaları kurmak, gaz habercileri hazırlamak, gaz kokusunu süratle almak için bütün kıt'ayı gaz kokusu ayırmakta hazırlamak, gaz alarminin gaz kokusu alındıktan itibaren yedi saniye zarfında verilmesini temi niçin lâzımgelen hazırlıkları yapmak, siperlerde bulunan gazleri temizlemek, silâhları, alât ve edevatı, nakil

KIZILAY MECMUASI

vasıtalarını gazden temizlemek, patlamamış gaz mermilerini imha etmek, düşmanın kullandığı gaz vasıtalarından ele geçirilenleri saklamak ve geriye götürmek.

3 — Yaklaşma ve ilerleme: Yüzünde maske olduğu ve üzerinde gaz elbisesi bulunduğu halde süratle ve gizli surette düşmana yaklaşmak (elbise ile bir kilometreden başlayarak beş kilometre yürümek talimi yapılmalıdır), gaz altında veyahut gaz temizleyerek düşmana yaklaşmak (iki saat zarfında üç ilâ dört kilometre uzunluğunda bir yol temizletmelidir.)

4 — Düşman piyade ve makineli tüfek ateşi altında taarruz etmek: Maske ve elbise ile sıçrayarak yürüyüş, maske ve elbise ile beş yüz metrelik gazlenmiş sahaları dolaşmak, bu esnada kendi ateşimiz için en münasip mahalleri bulmak, düşmanın ateşinin en az tesir ettiği yerleri bulmak, muharebe sahasında gaz keşfi (beş yüz metre genişlik ve iki yüz metre derinliğinde bir sahanın keşfi otuz dakika zarfında yapılmalıdır), elde edilen neticeleri geriye bildirmek, ateş altında nebati örtüler, hasırlar ve buna benzer vasıtalarından istifade ederek gazlenmiş saha içerisinde yollar açmak (yirmi dakikada beş yüz metre), düşmanın böyle bir sahaya koyduğu gaz mayinlerini bulmak, düşmanın gaz atış vasıtalarının yerlerini tanımak ve bulmak (gaz havanları, el ile kullanılan gaz atış vasıtaları).

Bir Türk Kimya Taburunda el ile işleyen gaz temizleme arabaları

Bir Türk Kimya Taburunun can kurtaran hizmeti

5 — Hücum: Maske takıldığı ve gaz elbisesi giyildiği halde düşman tarafından görülmeden hücum çıkış mevkilerine girmek, maske ve elbise

KIZILAY MECMUASI

ile baskın tarzında ve yıldırım süratle düşman mevzilerine saldırmak, düşmanın atacağı her türlü gazları karşılamak için lâzım gelen tedbirleri almak, kendini sun'î sis altında saklamak (emir aldıktan beş saniye sonra bütün sis vasıtaları işlemeğe başlamalıdır.)

Bir Türk Kimya Taburunda gaz
temizleyen arazözler

6 — Düşmanın müdafaa hatları içerisinde : Zaptedilen siperlerde derhal gaz keşfi yapmak, gaz alârmı, gaz haber verme teşkilâtı ve gaz keşfi işlerini derhal yeni vaziyete göre yeniden tahdit ve tanzim etmek, düşmanın siper gazlamak için kullandığı vasıtaları tahrip etmek ve yahut bizzat kullanmak (gaz bombaları, gaz maynaları, gaz kutuları, sis bomba ve kutuları, gaz havanları vesaire) elde edilen siperlerin orada bulunan veya yanda taşınan vasıtalarla temizlemek.

7 — Gaz keşif kolu : Bir muharebe mevkiinden diğerine kadar gazsız bir yol bulmak, bu gazsız yolu haritada göstermek, bir mahallin gazla bulaşık olup olmadığını bulmak için bütün kimyevî vasıtalarla müracaat etmek, bir mahallin gazlandığının ve gazlanma sahasının vaziyetini bütün oradan bulunan nebatat, madenî eşya ve sairinin de tetkiki suretiyle kat'î olarak tesbit etmek. Ruslar gaz takımlarının yetiştirilmesi için bu kıtada çalışacak olanların gazları gayet mükemmel surette tanıması lâzımgeldiği, gaz kokosunu gayet iyi anlamaları ve ayırmaları icap ettiği kanaatindedirler. Bu husus her gün yapılacak tecrübeler, gazların ismini ve tesirlerini, renk ve kokosunu gösteren büyük levhalar, her türlü

KIZILAY MECMUASI

arazi üzerinde gazlarla yapılan tecrübeler, muhtelif hava şeraitinde (iyi hava, rüzgâr, yağmur, kar, sis, rutubet, kuraklık, soğuk veya sıcak) doğrudan doğruya arazi üzerinde yapılacak tatbikat ile temin olunacaktır.

Yapılacak işlerin çokluğu ve ehemmiyeti gösteriyor ki gaz takımına girebilmek için çok kıymetli bir asker olmak lâzımdır. Yukarıda yazılı hususlardan başka gaz takımları icap eden bütün talimnameleri iyi bilmekle mükelleftirler.

Gaz takımı komutanları kıtalarına nümunei imtisal olmak için aşağıdaki hususları bizzat öğrenmekle mükelleftirler:

1 — Maske altında sekiz kilometre yürümek, maskelerde husule gelen ufak tefek kusurları tamir etmek, kıta tarafından gazlandığı için bırakılan çadır parçaları, gaz çorap ve pelerinlerini toplayıp temizlemek ve yeniden kullanılacak bir halde hazırlamak.

2 — Hava tarassuduna, alârm teşkilâtı kurmağa müsait yerleri ayırmak, haber ve işaret verme postalarının yerleşeceği yerleri arayıp bulmak, gaz sığınağı yapılacak yerleri ayırmak, gaz sığınağı yapmağa müsait kapalı bina ve çukurları tesbit etmek, gaz keşif kollarını teşkil etmek, siperlerin gaz gözetlemesi ve alârm hizmetini kurmak, gaz keşif kollarına vazife vermek, alârm teşkilâtını kontrol etmek, gaz altında dahi bütün haber alma, haber verme teşkilâtı, ikmal ve iase işlerinin bozulmadan işlemesini temin etmek.

3 — Kitanın geçmesi için lâzım gelen yolları tayin etmek.

4 — Gaz keşif kollarını düşman siperlerinin önüne kadar göndermek, düşman gaz attığı surette lâzım gelen tedbirleri süratle itihaz etmek, gaza bir kıta girdiği surette kıtanın alacağı tedbirleri derhal tayin etmek.

Gazlı bir mıntakada her türlü tedbire baş vurarak ordunun geçeceği kanalları açmak (on metre genişliğinde ve beş yüz metre derinliğinde), sis perdeleri hazırlamak, süratle sis yapmak.

5 — Hücum esnasında sis kullanmak, birinci hücum dalgası ile ilerliyen gaz keşif kollarının ikinci hücum dalgası gelinceye kadar vazifelerini tamamlamasını temin etmek (bu vazifeler: Düşmanın yakın gaz-

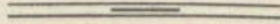
lama vasıtalarını kullanmasına mâni olmak, düşmanın araziyi gazlamasına mâni olmak, buna mâni olunamadığı surette süratle araziyi temizlemek ve geriye haber vermek).

6 — Düşman mevziine girer girmez süratle sis yaparak düşmanın makineli tüfeklerle yan ateşi yapmasına mâni olmak ve bundan başka beş numarada gösterilen diğer vazifelerin ifasına devam etmek.

7 — Gaz keşif kollarının bildirdikleri gazlı ve gazsız sahayı gösteren krokiler yapmak, gaz arayıcılarının verdiği krokileri tashih etmek, kıta komutanına bu hususta daima malûmat vermek, gaz keşif kollarını iyi ve doğru olarak kullanmak.

Görülüyor ki takım komutanları çok mühim vazifeler üzerlerine almaktadırlar. Bunlar kıtalarının hem amelî hem nazarî sahada hocasıdır.

Gaz takımlarını teşkil eden her bir erin ayrı ayrı yetişmesine gayret edeceklerdir. Her bir erin en son damlasına kadar bütün enerjisini tamamiyle meydana çıkarmak için çalışacaklardır.

Kızılaya yardım

vatan borcudur

Karilerimizin sorduğu suallere mütehassısın verdiği cevaplar

İzmirde Bay R. İ.

S. — Gazları temizlemek için bir mikdar Sülfür dö potas, Karbo-mat dö sud, Sudkostik, Hiposülfıt aldık. Bunlar hangi gazları temizler ve bunlarla gazları temizlemek için ne mikdar lâzımdır? Bunları suda erit-melimi?

C. — Gazları temizlemek için ısmarladığımız ilâçlardan Sülfür dö po-tas, Klorpikrin içindir. Karbonat dö sud, Sud kostik ve Hiposulfit başta Klor ve Fosgen olmak üzere hamızı mahiyette bütün gazları temizlemek için kullanılabilir. Ancak sis halinde bulunan gazlara karşı istimâl edile-mez.

Bu maddelerle gazları temizlemek için takriben gazın beş misli ecza kullanmak lâzımdır. Meselâ: bir mahalde 50 gram gazın bulunduğu tah-min ediliyorsa buna karşı 250 gram temizleyici ecza kullanılır. Eczaları suda eritmek en doğru harekettir. Yapılacak mahlûller % 10 olmalıdır. Yani bir litre suya 100 gram ecza konulmalıdır. Ancak mahlûl halinde iken eczalar daha çabuk bozulduğundan ve bilhassa Sülfür dö potas he-men tahallûl ettiğinden bunları ancak kullanılacakları zaman suda erit-mek daha doğru olur.

Eskişehir: M. Kartal:

S. 1 — Hiç açılmayan maske sandıklarının muhakkak ıskaralarla fa-sılalı surette muhafazası lâzım mıdır?

C. 1 — Bu sandıkların muhakkak ıskaralar üzerinde birbirinden aralıklı konmasına lüzum yoktur. Yalnız sandıkların adedi pek çoksa san-dıkların kaldırılıb indirilmesinde kolaylık olmak ve hava cereyanını te-min etmek için sandıkların arasında aralıklar bulunması lâzımdır.

S. 2 — Açılıpta hiç kullanılmamış veya neferlerde birkaç gün kalmış maskeleri muntazam surette istif edeyim mi?

KIZILAY MECMUASI

C. 2 — Bu maskelerin içleri ve supapları iyice temizlenip kurulan-
dıktan sonra muntazam surette istif edilmeleri doğru olur.

S. 3 — Çatlak camlar hakkında muamele?

C. 3 — Çatlamış olan camları sayınız ve resmen komutanlıktan ye-
nilerini isteyiniz. Camları değiştirmek için gözlük anahtarınız yoksa ay-
rıca bildiriniz.

S. 4 — Boyası dökülüp paslanan süzgeçlere yapılacak muamele?

C. 4 — Süzgeçler üzerindeki pasların süzgeç kutusunu delmemiş ol-
duğu yazınızdan anlaşılmaktadır. Buna göre paslanan yerleri petrollü
bezle iyice temizlemeli ve bu yerleri yağlı boya ile kapatmalıdır.

Naci Savaşır; Erenköy (Çanakkale):

S. 1 — Karbonomoksid detektöründe bulunan aktif kömürün esas
vazifesi nedir?

C. 1 — Karbonomoksid detektöründeki aktif kömürün esas vazifesi,
bu detektörün tüplerindeki madde (İyodpentoksid) üzerinde müessir
olabilen ve sanki havada karbonmoksit varmış gibi aynı teamülü gösteren
diğer gazların tüplerden geçmesine mani olmaktır. Bu gazlar aktif kömür
tarafından mas olunurlar ve bu sayede tüplerden geçmezler. Halbuki kar-
bonmonoksit aktif kömürden geçtiğinden tüplerdeki teamül yalnız kar-
bonmonoksit gösterir.

S. 2 — Kauçuk iperit elbiselerinden ne kadar zamanda mayi iperit
nüfuz eder?

C. 2 — İperit elbiselerinin en aşağıdan dört saat iperiti nüfuz ettir-
memesi lâzımdır. Fakat bunun manâsı şudur; Her hangi bir kauçuk elbi-
se, dört saatten evvel iperiti geçiriyorsa, o elbise iperit elbisesi olarak
kullanılamaz. İperit elbiseleri içerisinde iperiti «12» saat, hattâ daha faz-
la tutanlar da vardır. Lâstiklerin iperiti ne kadar zamanda geçirdiği hak-
kında fazla tafsilâtı 15 Şubat 1940 tarihli Kızılây mecmuasında bulacak-
sınız.

Londra'da Müteşekkil Zelzele Felâketzedeleri için Türk - İngiliz Yardım Komitesinin neşrettiği Broşürün Kısaca Hulâsa tercumesidir

Kitabın ilk sahifesinde Komitenin Türkiye Büyük Elçisi himayesinde olduğu.

Komitenin prezidantı: Lord Liyod.

Reisi: Sir G. Glerk.

Veznedar ve Muhasibi: General Sir Gerbert.

Türkiyede icraî mümessili: Profesör Garstang.

ve diğer mühim zevatın listesi vardır. Bu meyanda General Sir Wyndham Deedes de vardır.

Broşürde zelzele hakkında General Sir Wyndham Deedes'in yazısı:

Türkiyede Neler Gördüm

Bir kaç hafta evvel Türkiye'de zelzele mıntakasında (2000) mil uzunluğunda mesafe kat ve seyahat ederek avdet ettim. Maksadım zelzele mıntakasını görerek Türkiye Kızılay Cemiyeti ile ne gibi yardımlara ihtiyaç olduğunu müşavere ve tesbit etmekti.

Okuyucularım, zelzele âfetinin ve felâketin ne olduğunu takdir ederler. Erzincan'ın felâket mıntakasını ilk görüşümde üzerimde yaptığı tesiri ve şokı hayatımın sonuna kadar unutamıyacağım.

Ankara'dan hareketle ilk vasıl olduğum bu kasaba kesif bir kar tabakası ile örtülü idi. Erzincan şehrinde taş taş üzerinde bir şey kalmamış bir şey harabeye benzemekte idi. Muhafaza vazifesini gören bir kaç jandarmadan maada insanlara tesadüf edilmeyip bir çok canların ve cesedlerin yıkılan enkaz altında yattığı belli, saklı bir manzara arz ediyordu. 18 bin nüfusu olan bu şehrin hemen yarısı olan 9000 kişi ölmüş, bir çokları yaranlamış bir kaç bina müstesna bütün evler ve binalar harab olmuş bir

otel binasında 83 kişi ölmüştür. Bu şehirde 18 bin nüfuslu halkın yaşadığına gözlerim bir türlü inanamıyor. Erzincan kenarında bir askerî mektebde 83 talebe bir an içinde ölmüş, şayanı teşekkürdür ki askerî kışlada bir şey olmamış ve sağ kalan askerler tahlis işine yardım etmişlerdir.

Zelzele mintakasındaki kasaba ve köylerde bir çok evler yıkılmış, canlar mahvolmuş, sağ kalanlar da yaralı, melcesiz, evsiz barksız kalmışlardır. Türkiye hükûmetinin tesbit ettiği ölü sayısı 40 bin, evsiz barksız sayısı da 100 bin kişidir.

Zelzele çok fena bir mevsimde ve saatte olması hasebile bazı yerlerde yüzde doksan ölüm tesbit edilmiştir. Kışın ve soğğun şiddeti, fırtına ve kar kurtarma ve yardım ameliyesinin yapılmasına mani teşkil etmiştir. Fakat bu kadar manilere rağmen Türkiye Kızılay Cemiyetinin yaptığı yardım tasavvurun fevkinde olmuştur. Bu meyanda İngiltere'den gönderilen yardımı zikretmek de lâzımdır. Bütün idare adamları ve memurların (Vali, Kaymakam, diğer memurların) çalışmaları ve gayret sarfetsmeleri şayanı takdirdir. Meselâ: Erzincan valisi o fena havalarda vesaitsizlik içinde 51 köy dolaşmış, Erzincan'daki sağ kalan mahpuslar yardım ve kurtarma ameliyesinde fedakârane ve insaniyetperverane çalışmışlar ve bir çok canlar kurtarmışlardır. Buldukları kıymetli eşyaları hüsnü muhafaza ederek resmî Devlet adamlarına teslim etmişlerdir.

Bu felâket esnasında Erzincan'da modern hapishanenin inşası için gönderilen ve bir barakada yatmakta olan mahpusların felâket anında mahpeslerinden kaçacak yerde, felâketzedeleri kurtarma ve şehrin asayişini muhafaza işlerinde namuskârane ve cansiperane çalışmaları şayanı takdirdir.

Bunlar tahta bir barakada yatmakta olduklarından bina çökmemiş fakat felâketi müteakib kaçmaya tenezzül etmemişler. Kurtardıkları yaralıları, çoluk çocuğu, sağlam kalan binalarına getirmişler; ihtiramla muhafaza ve yardım etmişlerdir.

Masa ve sandalyelerini kırarak felâketzedeleri ısıtmışlar, elbiselerini vermişler, soğukdan donmamak çarelerini temin etmişlerdir.

Şayanı dikkat ve teşekkür olan mesele; Türkiye hükûmeti felâketzedelere yardım için derhal her türlü tedbire müracaat ve lâzımgelen tahsisatı göndermiştir. Bunu müteakib İngiliz hükûmeti ve halkı tarafından da yardım başlamıştır.

Bu yardım fikrini teşkilâtlandırmaya başlamak için evvelâ Arkeolog Profesör Garstang düşünmüş ve teklif etmiş bir kaç gün içinde her taraftan muhtelif vasıtalarla yardım gelmeğe başlamıştır. Profesör Garstang ismi geçen arkadaşlarla bu işi teazzuv ettirmiştir.

Profesör Garstang Türkiye'de tarihi hafriyat yapan ve memleketi iyi tanıyan kimsedir.

Bu teklifi ve çalışmayı işiden ve yakın Şark'da uzun müddet konso-losluk eden ve Türkiye'yi iyi tanıyan Lord Loyd da Yardım Komitesinin birinci Reisliğini kabul etti.

(Bir çok isimleri geçen ve broşürün ibtidasında yazılı olan) esamide-ki tanınmış eşhası çağırarak ve teşriki mesai ederek Komiteyi kurdu.

Paris'te sefir ve meşhur diplomat olan Sir Corc Mlark Başkanlığı kabul etti. Lord Lyod radyoda bir konferans verdi. Halka eşya ve maddi yardım teklif etti. Bir çok kadınlar kışlık paltolarından birisini verdiler. Giyecek, ilaç, fotin, para vesaire toplanıp bir çok eşya da posta ile Komiteye gönderildi.

Sentthomas hastanesinde bu maksad için tahsis edilen depo kısa bir zamanda ağzına kadar doldu.

Bu hayırlı işlerde çalışacak gönüllü kadınlar koşuşdular.

Şimdiye kadar nakden ve aynen toplanılan iâne 77.000 İngiliz lirası kıymetindedir.

Şimdiye kadar 48.000 kişiyi giydirecek eşya dahil clduğu halde 332 ton eşya sevk edilmiştir .

Gönderilen eşya arasında palto, fotin, battaniye, çarşaf, sabun, dikiş makinesi ve saire vardır.

Bir çok İngiliz fabrikaları nakid yerine aynen eşya teberru etmişlerdir.

İngiliz vapur acentaları, yataklı vagon şirketi Türkiye'ye kadar meccanen eşya nakletmişlerdir.

Bugün zelzele mıntakasında giyim eşyasına, battaniyeye ihtiyaç kalmamıştır.

Komite bir hatıra olmak üzere Erzincan'a bir hastane inşa ve tesis edecektir.

Ölümün Türkiye'ye Savleti

Yazan : J. Wontworth Day

Karadeniz sahilini ve Türkiye'nin Şark tarafını yıldızlı bir gecede bu sahadaki evlerin çatı ve damlarını, camilerin minarelerini karlar kaplamış, şehir, kasaba, köyler uykuya dalmıştı. Bu saha memleketin iç tarafından deniz sahiline kadar kar fırtınası içinde puyan olmakta idi. Ötede beride serilmiş kasaba, köyler çiftliklerde uyuyan Anadolu halkı gecenin yarısında yer altından gelen gök gürler gibi bir sesle uyandılar. Dağ ve tepelerin heyelânını; yerlerin müthiş sarsıntısını hissettiler. Hititlerin binlerce sene evvel yaşadığı, Cengiz Hanın geçtiği, Osmanlı imparatorluğu zamanında Abdülhamit istibdadının hükümferma olduğu bu sahada bir müddet evvel büyük Önder Atatürk yeni Türkiye'yi ve rejimi kurmuştu.

İşte bu sakin mıntakada gecenin yarısında bir zelzele oldu. Mızraklı askerlerin ve müstevli orduların yapmadığı büyük felâketi meydana getirdi. Evlet yıkıldı, damlar çöktü, camiler harab oldu. Karyola ve yataklar denizde çalkanan bir küçük sandal gibi yerlerinden oynadı. Erkek, kadın, çoluk çocuk ansızın ne olduğunu bilmiyerek uyandılar, felâketin sebebini öğrenmek istediler. Kasabalarda yüksek devlet memurları, köy ve çiftliklerdeki çiftçiler, kürküne bürünmüş sürüsü yanında duran çobanlar neye uğradıklarını anlayamadılar. Temeli sarsılmış, duvarları yıkılmış, evler bir an içinde çökuvermişdi. Bunlar gecenin derin karanlığında molozlar, yıkıntı içinde kaldılar. Çırcıplak evinden sokağa fırlayanlar müthiş bir soğuşun yüzlerini kamçılادığı kar tipisi içinde kaldıklarını gördüler. Halk arasında bir panik başladı. Her tarafta bir vaveylâ, müthiş ağlama, canhıraşane sesler işitilmeğe başladı. Diğer taraftan lâpa lâpa kar yağıyor, soğuk dehşetiyle hükümferma oluyordu. Yıkılan evlerden yangınlar çıkıyor. Alevler gök yüzünü kızartıyor. Evlerin ahşap kısımları yanıyordu.

Erkek, kadın, çoluk çocuk gece yarısında melcesiz kalıyordu. İşte bu felâketin zihinde canlanan bir sureti:

İşte bu felâket Karadeniz sahilinden itibaren şimalî Anadolunun

merkezinine kadar senenin ilk aylarına doğru meydana gelen zelzeleden iletir gelmiştir.

Çok kısa bir zamanda 100.000 kişi melcesiz kalmış, bazıları ana ve babalarını, bazıları çocuklarını, karısını, kocasını, akrabalarını kaybetmişlerdir.

Felâketin bilânçosu 40,000 ölü, 12,000 yaralı, 500 köy harab olmuş, beş büyük kasaba tamamen yıkılmış: harbi umuminin yapamadığı bir felâket.

Harbi hazırların başladığı gündenberi altı ay geçtiği halde gerek bizim ve gerekse muhasım tarafın vermediği büyük zayıyat.

Bu felâket sahasından gelen kimselerle görüştüm. Bazı kadınlar yıkılan evlerin ağır yükü altında çocuğunun ezilmemesi için vücudunu siper etmiş, ana ölmüş, çocuk kurtulmuş, henüz küçük yaşta çocuk Ankara hastanesinde bakılıyor.

Erzincan valisi Nuri Tekeli, oğlunu, karısını, efradı ailesini kaybettiği halde, vatandaşlarını, hemcinsini kurtarmak için şahsî teessürünü unutmış, bu vaziyette çalışmaktan geri kalmamış. İnsanları kurtarmağa, yangın söndürmeğe nezaret etmiş, direktifler vermiş, velhasıl resmî ve insanî vazifesini yapmağa çalışmıştır.

Efradı ailesinin beşini kaybetmiş Erzincanlı bir terziyi Ankara hastanesinde gördüm. Efradı ailesinin isimlerini çağırarak tahayyül ediyor. Rüya görüyor ve sayıklıyor.

Şimdi bizim sevk ettiğimiz eşyanın tevziine geliyorum. Dolaştığım mıntakalarda bir çok köylerde bile İngiltere bahriyesinin gönderdiği eşyanın dağıtıldığını görüyoruz. 25 sendenberi tanıdığım bu memlekette nereye gitmişsem derin bir sempati ve misafirperverlikle karşılandım. Türk hükûmeti ve milleti işbu büyük felâkette cesaret ve büyük kabiliyet göstermiştir.

Türkiye hükûmeti bu felâketten dersi ibret almağa ve istifade etmeğe çalışmaktadır. Zelzele mıntakasında yapılacak imar ve yeni inşaatta bu mıntakaya uygun yeni usulde inşaat yapılması için hey'etler göndermiştir. Ziraat işlerini islah için de makine tedariki zmnında İngiltere'ye bir hey'et göndermiştir.

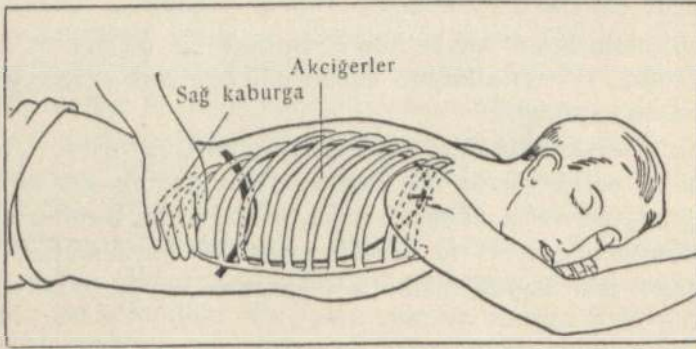
Türk milletine yardım ve sempatimizi izhar için teşriki mesai ve kooperasyon lâzımdır. Tarihî eski dostumuz olan Türkiye ve Türk milleti bize karşı samimî ve müttelik bir devlettir. Büyük liderleri tarafından temel ve esasî kurulan yeni rejimin istikbalî parlaktır.

İlk Sıhî Yardım

Elektrik Çarpması

Sebepleri. — Elektrik çarpmasının en çok sebebi, bir elektrik cereyanının vücuttan geçmesidir. Evlerimizdeki elektrik cereyanları böyle bir sademeyi yapacak kudrettedir. Bazı şartlar dahilinde elektrik sademesi yapar ve hayatı tehlikeye koyarlar. Bir de yıldırım, çok kere fırtınalı havalarda bu kazaya sebebiyet verir.

Korunma. — Kopmuş bir elektrik teline katiyen dokunmayınız. Belki bu tel bir noktada «canlı» bir tele dokunmaktadır. Ve cereyanlıdır. İzolâtörleri kırılmış, yıpranmış olan elektrik cihazlarını kullanmak doğru değildir. Bu gibi şeyleri ya iyice tamir ettirmeli veya yenisini almalıdır.

Şekil : 63 — Yüzü koyun yatmada tazyik şeması

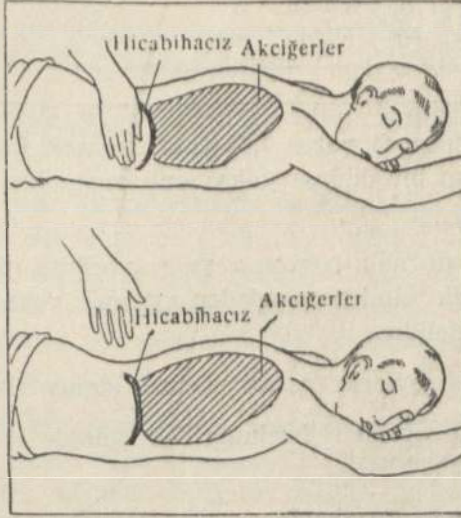
3. Alt boşluğa yapılan tazyikin göğüs boşluğu kapasitesini nasıl azalttığını gösterir.

Arazları. — İnsanın vücuduna geçen elektrik cereyanı, tahmin edilebilir ki beynin kaidesindeki teneffüs merkezinden geçmiş olabilir. Böyle bir cereyanın tesiriyle merkezi teneffüs felce uğrar ve teneffüs yapan adaleler de vazifelerini göremediklerinden teneffüs birdenbire durur. Eğer elektrik sademesi çok şiddetli değilse felce uğrayan teneffüs mer-

kezi bir müddet sonra tekrar faaliyete geçer ve teneffüs adalelerine lâzım gelen emirlerini vererek teneffüsü temin eder. Bu gibi hallerde teneffüs durması ânında kazazedeye sunî teneffüs yapılması lâzımdır.

Evvelce söylendiği veçhile sekiz saat sonra teneffüsün başladığı ve bu suretle dirilme vakalarının görüldüğü vakidir. Bu cihetle elektrik çarpmasına uğrayanlara sunî teneffüs yapmağı hiç bir vakit ihmal etmeyiniz.

Şekil : 65 — Yüzü koyun tazyik yapmanın göğsün hacmini nasıl değiştirdiğini gösterir.

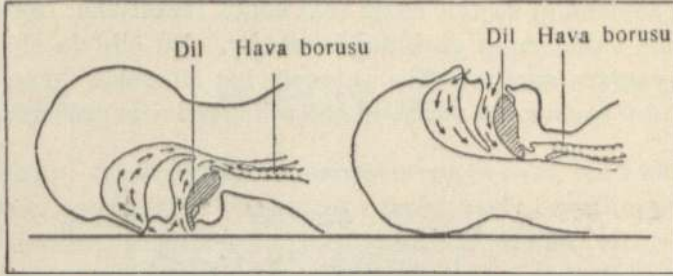
Şekil : 64 — Yüzü koyun yatmada tazyik şeması

4. Hastanın niçin yüzü koyun yatmak mecburiyetinde olduğunu gösterir.

Elektrik sademesine uğrayanlar mutad üzere morarmış renktedirler. Fakat bazan soluk renkte de olurlar. Nabız çok zayıf veya tamamen his olunmaz. Vücudun bir kaç dakika içinde sertleşmesi vakidir. Bu, elektriğin tesiri ile. Ölüm sertliği değildir. Böyle bir kazazedeye sunî teneffüs yapmayı ihmal etmemeli. Çünkü bu gibi vakalarda sunî teneffüs ile kurtulanlar çok görülmüştür.

Kurtarma. — Elektrik cereyanını havi bir tele temas edenleri ancak elektrik işlerinde vukufu olan birisi kurtarabilir. Herkesin bu gibi tecrübelerle kalkışması tehlikelidir. Çünkü bu gibilerini kurtarmağa çalışanların da elektrik sademesine uğrayarak ölmeleri mümkündür.

Evvelâ elektrik sademesine uğrayan cereyanlı telden mümkün mer-tebe süratle kurtarmalıdır. Fakat can kurtarancının eleri ne bu tele ve ne de sademeye uğrayanı vücuduna sürünmemelidir. Eğer kurtarancının

yakınında elektrik düğmesi varsa cereyanı kesmek üzere hemen çevir-melir, fakat herhangi bir düğme yoksa onu aramakla da boş vakit ge-çirmemelidir.

Hemen bir kuru değnek, baston veya rop, elbise gibi cereyan geçir-meyen şeylerle elektrik telini kazazededen ayırmalı veya kazaya uğrayanı bu telden ayırıp çekmelidir.

Kullanılan bu gibi şeylerin tamamen kuru olması lâzımdır.

Tedbir almadan bu gibileri herhangi bir şekilde el ile kurtarmağa teşebbüs etmek çok tehlikelidir.

Tedavi. — Kazazedenin vücudu cereyan telinden ayrılır ayrılmaz he-men sunî teneffüs başlamalıdır.

Vücudun sertleşmesine ve gerilmesine bakarak vakit kaybetmeme-lidir. Bu hal teneffüsün durmasından ileri gelir. Can kurtarma ameli-yesi, icabında 3-4 saat bile devam etmelidir. **Bu ameliye Ştandard teknik de yazılan hususlar gibi yapılmalıdır.**

Kazazede dirildimi, vücutta olan yanıkları sekizinci şapitride yazıldı-ğı gibi tedavi etmelidir.

Gaz Zehirlenmesi

Sebepleri. — Gaz ile zehirlenme ve boğulma vak'alarının en çoğu humzu evveli karbun (monoksit du karbun) ile olmaktadır. Bu gaz renk-siz, kokusuz ve havadan biraz hafiftir. Bulunduğu yerler: Havagazında,

KIZILAY MECMUASI

otomobillerin arkasından çıkan ekzosda, mangal kömürü yanarken, sobalar ve yemek ocaklarında, lâğamlarda, kanallarda da ekseriya bu gaz bulunur. Mücavir yerlerden geçen gaz borularının delinmesinden veya sızmasından karışır.

Humzu evvel karbon gazı hava içinde % 0,02 (5000 de 1 kısım) olursa bir kaç saat içinde tesemmüm ârazı başlar.

Bu miktar % 0.2 çıkarsa yarım saatte insan bayılır. Gaz % 0.4 on olursa bir iki dakika içinde insan ölür.

Kapalı bir garajda küçük bir otomobilin çıkardığı gaz, insanı beş dakikada öldürebilir.

Korunma — Kısa bir zaman için de olsa gazlı yerde bulunup tenefüs etmemeli. Bu sizi alt etmese bile, kuvvetinizi keser. Gazla zehirlenmiş birisini kurtarmak üzere gazlı yere gitmekte acele etmeyiniz. Çünkü gaz zehirlenmesinden muaf hiç bir kimse yoktur. Kendinizi de korumanız lâzımdır. Yapılacak şey yüzünüze bir gaz maskesi takmak veya oksijen cihazı taşımaktır.

Burun ve ağzı bir mendille kapamak bir gaz maskesi taşımak değildir. Bu şekilde hareket eden insanlardan bir çokları bu gibi kurtarma işlerinde ölmüşlerdir. Çünkü böyle bir tedbir bu gazın tesirinden insanı katiyen korumaz. Belki sadece dumandaki muharriş şeyleri filtre eder.

Kapalı bir garajda otomobil motörünü katiyen işletmemeli. Bir yerde duran kapalı bir otomobilde motör işlerken içeride insan bulunmamalı. Sıcak ekzos gazı yukarılara çıkar ve deliklerden sızarak otomobilin içerisine girebilir.

Esdeki havagazı tertibatını idare eden saat ve ana musluğun yerini iyice bilmeli ve herhangi bir kazada hemen ana musluğunu kapamalıdır. Gaz saati ve ana musluğu bulunan yerleri bir raf gibi kullanarak öte beri koymamalı ve evde bu yol üzerinde mâniyalı eşya bırakmamalıdır.

Evin herhangi yerlerinde ufacık da olsa buruna havagazı kokusu gelince hemen sebebini araştırmalı ve gaz kumpanyasına haber göndermekle beraber, evin pencerelerini, kapılarını açarak havalandırmalıdır.

Evdeki havagazı ocaklarına koyulan su, yemek gibi şeyleri halile bırakıp unutarak onların dakikalarca kaynaması ve belki de taşarak ocağı söndürmesini hatıra getirmeli ve dikkat etmelidir. Bu gibi haller-

KIZILAY MECMUASI

de tamamen ve kısmen sönen ocaktan mütemadiyen hava gazı çıkar ve evdekileri zehirleyebilir. Havagazı borularındna gaz kaçıyor mu, diye araştırma yaparken sakın kibrit veya mum kullanmayınız. Sadece elektrik lâmbası ile arayınız.

Havagazı ocaklarından evin ötesine berisine bilhassa yatak odasına lâstik borularla (Koneksiyon) yapmayınız. Bu şekilde tertibat çok tehlikeli olabilir. Çünkü aralarından gaz sızması çok varittir. Şayet böyle konseksiyonlar yapmak mecburiyeti varsa ancak çok yüksek (Fleksbil) borular ile yapılmalı ve ara sıra da mürakabe edilmelidir.

Birisinin uyuduğu odada havagazı lâmbasını az yanarak bırakmak çok tehlikelidir. Bir evde havagazı tertibatı ancak emin bir yerden tedarik olunmalı ve mütehassıs ustalar tarafından konulmalıdır.

Zehirlenme nasıl oluyor ?— Evvelce söylenildiği üzere kandaki kırmızı yuvarlacıklar ak ciğerlerden bedenin muhtelif yerlerine oksijen taşırlar. «Karbon Monoksit gazı» teneffüs edilirse, bu kırmızı yuvarlacıklar, oksijenden 250 kerre fazla bu gaz ile kombine olurlar. İşte bundan dolayı kanda oksijen azalır. Humzu karbon çoğalır. Şu halde vücutta oksijensizlik alâmetleri belirir ve bu da ölüm ile neticelenir. İlk zehirlenme ârazı kanın % 30 gaz ile satüre olmasından başlar. Eğer bu meşbuiyet % 80 dereceyi bulursa ölüm olur.

Dimag böyle bir zehirlenmede en müessir olan bir uzuvdur. Ve kazazede bir kerre şuursuz hale geldi mi, nefes de durarak ölüm ile neticelenir. İşte ölüm başlıca dimağın oksijensiz kalmasından ileri gelir..

Arazları — Teneffüs edilen havada mevcut gazın çokluğuna göre değişir. Bittabi her vak'a birbirine benzemez. Hafif vaka'larda mutad üzere gerinme, baş ağrısı, baş dönmesi, gasyan, yorgunluk hissi, kulakta çınlamalar başlar. Sonra kalpte çarpıntı olur. Arazlar bazan yavaş yavaş, bazan da birdenbire başlayabilir. Kzazaya uğriyanlar çok kerre ne olduğunu anlıyamazlar. Şuur baki kaldığı halde nihayet dizlere basamamak ve yürüyememek hasıl olur. Bundan sonra da ölüm gelir.

Hava gazı ile zehirlenmelerde cild kırmızı renktedir. Halbuki asfeksi vakalarında ise morumtraktır.

Tedavi. — İlk yapılacak iş kazazedeyi hemen açık havaya çıkarmaktır. Fakat soğuk ve fırtınalı havalarda bu gibi kazazedelerin bahçeye, avluya çıkarılması caiz olamaz. Bir çok vakalarda böyle sıcak ve hava

KIZILAY MECMUASI

gazlı odalardan soğuk harici havaya çıkarılanlarda kolaps görülmüştür. Onun için hastayı gazlı odadan dışarı çıkarmalı ve diğer havası temiz odalara koyarak hemen pencereleri açmalıdır. Bu gibi işlerde acele ve heyecan dolayısıyla lüzumsuz ve hasın hareketlerde bulunmamalıdır.

Şayet nefes durmuş ise veya pek zayıf ise veya arasına nefes varsa hiç durmadan sunî teneffüs de başlamalı ve hasta da tekrar tabiî teneffüs oluncaya kadar devam etmelidir. Bazı vakalarda vücut donmağa başlar ve ölüm görülürse sunî teneffüse devam etmeğe mahal kalmaz.

(Sunî teneffüs hakkında evvelce yazılanlara ve ştandard tekniğe bakınız).

Kazaya uğrayan gaz tesirile ölmemiş ise hemen temiz havalı yere kaldırılarak sunî teneffüse başlanır ve karbon monoksit gazı yavaş yavaş kanı terke mecbur olur.

Bazı gazla zehirlenmelere temiz havada veya sunî teneffüsle yapılan yardımlara rağmen bir türlü iyileşme görünmez. Bunlar kanlarından bu zehiri atamazlar ve bütün çalışmalar boşa çıkar ölürlər. Bu gibi vakalarda oksijen vermek çok iyi gelir. Elde mevcut ise hiç ihmal edilmemeli.

Saf oksijen, teneffüs uyandırmaz. Bu cihetle % 95 oksijen % 7 hamızı karbonla karıştırılarak hastaya koklatılır. Hamızı karbon beyindeki teneffüs merkezini tenbih ederek hastanın daha derin nefes almasını temin eder. Bu suretle kan, karbon monoksit gazından çabuk halâs olur. Bundan başka hamızı karbon gazı teneffüsün durmamasını da mucip olur. Sunî teneffüs verilmesi lâzım gelenlerde, bu gaz teneffüsün hali tabiiye gelmesine yardım eder. Mamafih hamızı karbon bulunmayan yerlerde saf oksijen vermek mecburiyeti vardır.

Oksijen veya hamızı karbonlu oksijen, bu gibi vakalarda kendilerine mahsus hususî cihazlarla verilir (Inhalateur). Bu cihazda yüksek tazyikli gaz bombası, tazyiki azaltacak supap ve yüze iyice tevafuk eden gaz maskesi bulunmalıdır. Bu cihazı hastaya güzelce tatbik lâzımdır. Bunu da bu işlerde mümaresesi olanlar yapabilir. Ekseri vakalarda bu cihazla 20 dakika oksijen vermek kâfidir.

Şiddetli vakalarda 40 dakika devam edilebilir. Bu gibi kazalarda imdadı sıhhi heyetleri, yangın söndürme teşkilâtı gibi servisleri de haberdar etmeli ve onların yardımlarından istifade etmelidir.

Oksijen cihazı, Can kurtarma işlerinde ancak bir yardımcı olabilir.

KIZILAY MECMUASI

Bu gibi kazalarda esas iş, hastaya standard teknik sunî teneffüs vermektir. Oksijen cihazını hastaya, sunî teneffüs yapan bir makine tasavvur etmeyiniz. Bir taraftan sunî teneffüs yapmak, diğer taraftan bu cihaz ile hastaya oksijen vermek birbirini tamamlayan işlerdir.

Suda boğulma, elektrik sademesi ve diğer asfeks vakalarında sunî teneffüs ile beraber oksijen vermek lüzumu çok kere sorulan meselelerdendir. Bu gibi hâdiselerde oksijen cihazı kullanmak teneffüs merkezlerini tenbih etmesi dolayısıyla çok muvafıktır, yeter ki kullanmasını iyi bilen bir elden idare edilsin. Mamafih hagavazile zehirlenmedeki kadar bu vakalarda müessir olamaz.

Boğulma

Asfeksi'nin basit bir şekli de boğulmadır. Hangi mayi içinde olursa olsun vücudun nefes borusu kapanır ak ciğerlere hava girmezse insan boğulur. Böyle bir kazaya uğrayan insanda bir akciğer içindeki ihtiyat hava ile, kanda ve ihtimalki diğer nesiclerdeki oksijen kısa bir müddet için hayatı temin edebilir. Bu müddet çok değişir.

Bazı vakalarda beş dakika suda kalmak öldürür. Fakat bazı vakalarda 20-30 dakika suda kaldıktan sonra çıkarılmış ve sunî teneffüs ile kurtulmuş olanlar vardır.

Her vakit sorulan bir sual de akciğerlerde su var mıdır? Keyfiyetidir. Bu mesele bir çok kaza ve cinayet vakalarında ehemmiyetle tetkik ve bu hususta maruf doktorlar, patoloğlar, müddei umumî ve müstantikler ve tecrübeli tabibi adliler tarafından tesbit edilmiştir.

Aşağıdaki 3 husus bu tecrübelerin mahsulüdür:

1. Akciğerlere giren su pek ehemmiyetsiz olduğu gibi bazan ziyade de olur. Bu keyfiyet, kazaya uğrayanın boğazının teharrüş kabiliyeti ile izah olunur. Eğer şahsın boğazı pek şiddetli aksülâmel yapmış ise akciğerlere gitmek niyetinde olan suyu şiddetle geri çevirebilir. Eğer boğulmanın boğazı hassas değilse, akciğerlerine çok miktarda su toplanır. Bu hususlar herhangi bir ilk imdat ve ilk imdatçının bileceği ve anhyacağı değildir. Tatbikatında da ehemmiyeti yoktur. Ancak ve daha ziyade umumî mütalea ve tetkik noktasından kıymeti vardır.

2 — Akciğerlere giren küçük bir miktar su, ciğerler tarafından mas olunur.

KIZILAY MECMUASI

3 — Akciğer yoluna giren herhangi bir su, dışarıya kolaylıkla akıtlamaz. Fakat sunî teneffüs vasıtasile havanın sıkıştırılması böyle bir suyu yerinden oynatır.

Dışarıya çıkmak üzere olan suyun tekrar akciğerlerdeki hava yoluna girmemesini temin etmeli. Bunun için ağız ve burunu aşağıya tutmalı ve teneffüs sunî de olduğu gibi önlerine, mâni gelmiyecek tarzda açık bulunmasına dikkat edilmelidir.

Korunma. — Yemekten sonra hiç olmazsa iki saat beklemeli, ondan sonra denize girmelidir. Çünkü midede kramplar olabilir.

İmkân dairesinde can kurtaran muhafız iş başında iken denize giriniz. Deniz içinde ve deniz üzerinde iken daima emniyetle hareket ediniz. Yalnız yüzmeyiniz. Bilhassa enginlere giderken muhakkak bir kayık yardımcı olduğu halde yüzmelidir.

Bilmediğiniz sahillerde denize dalmak tehlikelidir. Onun için önceden bu hususta malûmat almalı ve ona göre hareket etmelidir. Fırtınalı, şimşekli havalarda yüzülemez. Yıldırım düşmesiyle elektrik sademesi nadir değildir.

Boğulmak üzere olan birisini kurtarmak için elde kayık varsa kayıkla, yoksa, şamandıra, kalas, direk ve buna benzer şeylerle yanyana gidilmeli. Şayet bu gibi şeyler bulmak imkânı yoksa kendi kabiliyet ve kuvvetinize güvenerek yüzme suretile onu kurtarınız. Buz çatlayıp suya dökülenleri kurtarmak için elde urgan varsa bir ucunu can kurtaranın beline bağlanacak, diğer ucu da sahilde bir yere tutturulacaktır. Bir kalas veya merdiven de elde edilmeli ve bunu su sathına bırakarak atmalı ve suda batanın buna tutunmasını temin etmelidir. Eğer can kurtarıcının dayanacağı böyle bir şey bulunmazsa yüzü koyun yatmalı ve kulaçlıyarak kurtarma çarelerini aramalıdır.

Ârazları. — Suda boğulanların vücudu soğuk ve morumtıraktır. Teneffüs durmuştur veya durmamış olabilir. Nabız zayıf ve çok kere hissolunamaz. Ekseriya ölü manzarasındadırlar.

Tedavi. — Hemen sudan çıkarmalı ve sunî teneffüse başlamalıdır. Suda boğulanlarda akciğere kaçan suyu çıkarmak üzere başka vasıtalara müracaat etmeyiniz. Sadece yukarıda yazılan sunî teneffüs usulünü tatbik ediniz. Ştandard tekniği yazılan bütün hususları tatbik etmeli. Can kurtarma işi tamamlanır ve boğulan tekrar hayata rücu ederse yapılacak

sey onun ıslak elbiselerini hemen soyamaz ve üzerine kalın yorgan ve battaniyelerle örtmek ve ısıtmaktır. Fakat bu işe sakın sunî teneffüs yapmadan evvel teşebbüs etmeyiniz.

Asılmak

Sebebi. — Asılmak ekseriya bir intihardır. Şahıs yüksekte düşüp asılmazsa çok kere boyun da kırılmaz. Ölüm nefes borusunun ipte sıkışıp kalmasile olur.

Tedavi. — Eğer ölüm sertliği daha olmamış ise, hastanın asıldığı ip hemen kesmeli ve boynundaki ilmiği gevşetmeli ve hemen sunî teneffüse başlamalı. Asılan ölmüş ise yapılacak ilk imdat işi yoktur. Sadece polis ve adli tahkikat meselesi vardır.

Asfeksinin Diğer Bazı Sebepleri

Başa, boyuna, mide üzerine (dafirei şemsiye) olan darbeler bazan ölüme sebep olabilirler. Bunlarda da teneffüs durmuştur. Hemen sunî teneffüs yapılmalıdır.

Gömülmek. — Kum ve toprak altında kalmak, kömür ve maden ocaklarında yığıntılara gömülmek, bina çökmesile altında kalmak gibi hallerle de can tehlikeye girer. Bu gibilerinde ağız ve burun açık kalsa da yine ölüm olabilir. Çünkü enkazın göğüs üzerine şiddetli tazyiki sebebiyle teneffüs kesilir.

Tedavi. — Kazazedeyi arayıp bulmalı ve ankaş arasından çıkararak sunî teneffüs yapılmalıdır. Bu gibi hâdiselerde ağız ve burun temizliğine dikkat lâzımdır.

İlaçlarla. — Afyon, morfin ve buna benzer ilaçlarla zehirlenmelerde ekseriya teneffüs durur. Bu gibi vakalarda yapılacak şey hemen sunî teneffüsdür.

**SICAKTAN ve SOĞUKTAN HUSULE GELEN ÂRIZALAR
YANMA ve HAŞLANMALAR**

ŞAPİTR VIII

Şiddetli sıcaklığın vücuda teması yanık husule getirir. Sıcak su ve sıcak buharla husule gelen ârizaya da (haşlanma) deriz.

Sebepleri. — Yanıkların çoğu ya kuru veya yaş sıcaklıktan ileri gelir. Yanıklarda (elektrik) de mühim ve çok vaki olan bir sebeptir.

Elektrik yanıkları iki türlüdür:

(1) Vücuttan geçen elektrik cereyanı ile olur. Bu cereyan vücutta nereden geçerse oranın nesiclerini yakar, harap eder. Bundan dolayı bu gibi yanıkların sathı az da olsa derinlikleri çoktur. Güç ve yavaş tedavi olunurlar.

(2) Elektrik lâmbalarının alevinden husule gelen yanıklardır. Bunlar derin olmazlar. Bermutat birinci ve ikinci derece yanıklardır.

Kuvvetli hamızlar veya kaleviler ve buna benzer kimyevî maddeler ile husule gelen yanıklara (kimyevî yanık) denilir. Bunlarda yanığı husule getiren sıcaklık değildir. Daha ziyade kimyevî maddenin tesiridir. Bu maddeler vücudun nesiclerini şiddetle harap ederler.

Yanık dereceleri. — Vücutta yanığın yaptığı zararlara göre dereceleri vardır. Yanığın derecelerine göre tedavileri de değişir. Ve bu dereceler yanığın basit veya vahim olduğunu da gösterir.

Birinci derece : Cild kızarmıştır.

İkinci derece : Cild kabarmıştır.

Üçüncü derece: Nasiç harap olmuştur, yanmış ve pişmiştir.

Korunma. — Gerek yanık ve gerekse haşlanma kazaları ekseriya çocuklarda olur ve çok kerre de ölüm ile neticelenir. Fakat bu gibi kazalarının çoğunun önüne de geçilebilir.

Sıcak su ile dolu kaplar hiç bir vakit masanın, mangalın veya sobanın kenarına konmamalı.

Sıcak mayileri havi olan kap, kacak daima küçük çocukların bulunmadığı yerlere konmalıdır.

Kibrit, mahitap gibi parlama kabiliyeti olan şeyler çocukların erişmeyeceği yerlere saklanmalı.

Sıcak çay ve kahve gibi şeyleri masada oturanların üstünden dağıtmamalıdır. Bir çok çocuklar bu suretle haşlanabilirler.

(Perkulator) veya elektrik ütüsü gibi şeylerin kordonlarını insanın ayağı takılacağı yerlerde bırakmamalıdır.

Bir eline yavrusunu, diğer eline de kaynar su alarak merdivenden çıkan bir anne çok tehlikeli bir iş yapmış olur.

Perde, saçak ve buna benzer şeylerin yanına açık âlevli şeyler götürmemeli.

Parlamağa müsait şeyleri evin tavan arasına, bodrumlarına ve buna benzer yerlere depo etmemeli.

Kömür ve odun sobalarının içine ateşi sönmüş bile olsa içine petrol, alkol, benzin gibi şeyler dökmemeli.

Mangal veya soba üzerinde bulunan kaynar su kaplarına da daima bakmalı.

Alevle yanan yağların üzerine söndürmek maksadiyle hiç bir vakit su dökmemeli. Sadece tuz, un, soda gibi şeyler dökmeli veya bir madeni levha ile örtmeli.

Yanan sobaların altına madeni bir levha koymalı. Soba borularının birbirine olan temasları ve içerilerinin temizliği daima kontrol edilmelidir. Evlerdeki ve mutbaktaki açık ve yerli sobaların önüne bir madeni kafes koymak muvafıktır. Bırakılan cıgaraların yanıp yanmadıklarına ayrıca dikkat etmeli. Yatakta cıgara içmek âdeti çok fenadır. Bir çok yangın ve yangınlarm sebebi budur.

Neft, benzin gibi parlayıcı cisimler ile temizlik yaparken dikkat edilecek şey odanın kapalı olmaması ve yanında ateş bulunmamasıdır.

Bu hususta ne kadar dikkat edilirse edilsin yine tehlike melhuzdur. Onun için en iyisi ateş almaz mayileri kullanmaktır.

Islak elbiseleri kurutmak maksadıyla bunları soba veya soba borusu

yanına asmak doğru değildir. Bahusus parlayıcı maddeler ile silinmiş, temizlenmiş elbiseleri buralara koymak çok tehlikelidir.

Süprüntüler yanarken veya mahitap eğlencelerinde küçük çocukların buralara yanaşamamalarına dikkat edilmelidir.

Her evde ve otomobilde küçük bir yağın cihazı bulundurmak muvafıktır.

Can Kurtarmak. — Yanmakta olan bir binadan adam kurtarmak için yapılacak ilk iş sürat ve iyi düşündürmektir. Böyle bir binada temiz hava zeminine yakındır. Bu cihetle kurtarmağa koşan şahsın ayakta değil hemen burnu yere sürtünecek derecede emekleyerek yürümesi lâzımdır.

Kazazedenin elleri hemen birbirine bağlanrak (Şekil 108* de olduğu

(*) Bu resimlerden malûmat kabilinden bahsedilmektedir. İlerdeki bahse aittir. gibi) «itfaiye kurtarması» usulünde emekliyerek yürür. Kurtarıcı merdivenlerden inerken vaziyetini değiştirir. Evvelâ ayaklarını sürüyerek kendisini, sonra da kazazedeyi indirir. Eğer kurtaran kuvvetli bir adam ise kazazedeyi sırtlayıp taşıyabilir. (Şekil 106* itfaiye taşımasında olduğu gibi). Açık veya temiz havaya erişinceye kadar taşır ve ondan sonra bırakır.

Burun ve ağzı bu işlerde ıslak bir mendil veya bez parçası ile kapamak münasiptir. Bu suretle pis dumandan korunulur.

Mendilin bir gaz maskesi olmadığını hatırlamalısınız. Çünkü bir çokları bu yüzden yanlışlık kurbanı olarak ölmüşlerdir. Her yangında humz karbon (co) ile zehirlenme tehlikesi vardır.

Elbiseleri tutuşan birisi ne koşmalı ve ne de ayakta durmalıdır. Koşmak alevleri yelpazeler.

Ayakta ise alevler yukarı çıkarak nefes ile burun ve ağıza girerler. Eğer lüzum olursa böyle bir tutuşanı zorla yere yatırmalı ve battaniye, seccade, palto gibi şeylerle omuzlardan ayaklara doğru alevleri söndürmeğe gayret etmeli.

Şayet birinin elbisesi tutuşursa kafası açık kalmak üzere battaniye veya seccade ile vücudunu kapamalı ve alevleri söndürmelidir. Eğer bu gibi şeyler ele geçmezse kazazedeyi yere yatırmalı ve yavaşça birkaç defa çevirmeli ve ellerle alevi söndürmeğe gayret etmeli.

Yanmakta olan bir binanın üst katında kalan birisinin sofa ve merdiven kapılarını açması çok tehlikelidir. Çünkü fevkalâde ısınmış hava çok defa buralarda toplanır. Kapı açılır açılmaz sıcak havanın hücumundan dolayı ölüm ihtimalleri çok kuvvetlidir. Bundan mâdâ açık kapı ve pencerelerde cereyan yaparlar. Pencereden ancak son çare olarak aulanabilir. Bunun için ip bulunamazsa şilte ve battaniye örtüsü alınarak bir ucu pencere kenarına bağlanır diğer ucu ile de halâs çaresi aranır.

Yanık Ârazları. — Hafif derecede cild kızarır ve kabarır (bu kabartılarda su ve mısıl dolar). İlerlemiş yanıklarda nesçlerin pişmesi ve kömürleşmesi görülür. Yanık husule getiren sebep ve bu sebeplerin şiddeti çok müessirdir. Ağrı, yangın en baş ârazdır ve bütün yaralardakinden pek fazladır. Yanık çok şiddetli ve vasi olursa (şok) mutadadır.

Birinci Derece Yanıkların Tedavisi. — Bunda cild açılmamıştır. Bu cihetle intan tehlikesi de pek varid değildir. Ağrıyı durdurmak yegâne Bunlarda, sodalı su, bir yanık merhemi, hamız fenikli vazelin, zeytinyağı, tedavi sayılır. Böyle yanıklarda her hangi temiz bir madde kullanılabilir. Bunlarda, sodalı su, bir yanık merhemi, hamız fenikli vazelin, zeytinyağı, hindyağı veya her hangi bir temiz ve yağlı maddedir. Bunları yanık yerine iyice sürmeli ve üzerine bir gazbezi veya bez konmalıdır. Ağrıyı durdurmak için yanık yerine hemen soğuk su tatbik etmek çok müessirdir.

İkinci ve Üçüncü erece DYanıkların Tedavisi. — Bu yanıklarda cild açılmıştır. Onun için tıpkı açık yaralar gibi ihtimam ister. Böyle yanıklarda intan tehlikesi çoktur. Bu gibi yanıkları yağa bulanmış ve temiz olmayan mikrop lu gaz ve bezlerle bulamak kat'iyen caiz değildir. Bunlarda açık yaralar gibi bütün dikkat ve ihtimamlar tatbik olunmalı. Bu derecede yanmış kazazedelerde yanık sahasındaki bütün elbiseleri çıkarmalı. Şayet yanığa yapışık kısımlar varsa halile bırakmalı ve doktor gelip bu işi yapıncaya kadar beklemelidir.

İlk imdat için, bu yanıklarda asidprikli gazla pansuman çok iyi neticeler verir. İlk imdat çantalarında hazır bulunan bu gazın kullanılması ve taşınması kolay olduğu gibi yanıkları da bozmaz. Bunu hazırlamak için muakkam bir gaz bezi, asidprik mahlûlü içine bırakılır ve kurumağa terk edilir. Sonra da bir pakete konarak kapanır. Kullanmazdan evvel biraz su ile ıslatmalıdır. Yanığa konduktan sonra gevşek bir sargı ile sarılmalıdır. Bu pansuman doktor gelinceye kadar da ıslak ıslak muhafaza edilmelidir. Aidprikli pansumanlar elbiseler ve çamaşırlara deymemeli. Çünkü yıkamakla çıkmaz.

Fabrikalar ve sınaî müesseselerde hamızı Tanen mahlûlî hazır bulunur. Bununla yapılan pansumanlar gittikçe taammüm etmektedir. (% 5) suda erimiş hamızı Tanen mahlûlî ile âdi steril gaz ıslatılarak kullanılır ve yanık olan yerlere pansuman gibi tatbik olunur ve üzeri de hafifce sarğı sarılır. Yanıkların bu suretle tedavisi ancak bu gibi müesseselerde ve elde böyle bir mahlûl hazır bulunduğu zaman kabili tatbiktir. Fakat ilk imdat işlerinde ve her yerde şayanı tavsiye olamaz. Bu mahlûlün üç haftadan bayat olmaması ve elde daima tazesinin bulundurulması muvafıktır. Hamızı Tanenin bir eczacı tarafından dikkatle tartılarak toz halinde paketlere taksim ve icabında muayyen mikdar suya karıştırılarak kullanılması da olabilir.

Muakkam gaz veya sabun ile yıkanmış temiz bir bez parçası aşağıdaki mahlûllere batırılarak yanıklara pansuman yapılabilir. Faraza bir yemek kaşığı mutbak sodası veya Epsom tuzu bir litre kaynamış suya atılarak hazırlanan mahlûtlara batırılır.

Yanıklara yapılacak bu gibi pansumanların ıslak ve sıcaklığı tıbbî ve fennî bir müdahale oluncaya kadar devam etmelidir.

Evlerde olan vasi yanıklarda yapılacak ev tedavisi budur ve mahzuru da yoktur.

Yanıklarda elde diğer tedavi vasıtaları bulunmazsa bir muakkam gazın üstüne sürülen yanık merhemi veya Lanolin ile pansuman yapmak da mümkündür. Bu merhemleri muhakkak gaz bezine sürmeli. Cilde sürmekten içtinap etmelidir. Bu gibi merhemlerin yegâne mahzuru vasi yanıklarda doktorun sonradan yapacağı tedaviyi güçleştirmek üzere yanığın sathını yağlatmasıdır.

Yanıklara hiç bir vakit tentürdiyod sürmeyiniz. Yanıklara absorban pamuk konulmaz. Çünkü yapışır ve çıkarırken de yanmış sahanın nesiglerini koparır.

Balmumu veya madenî maddelerden husule gelen yanıklara yapışan şeyleri kaldırmağa teşebbüs edilemez. Büyük yanık kabarcıkları ancak bir doktor tarafından açılabilir. Yanıklarda vukua gelen (şok) lar mutad tedavi usulleriyle iyi edilir. Bu husus çok ehemmiyetlidir.

Her hangi bir yanık vasi ve derin ise bir doktorun çağırılması muhakkak lâzımdır.

Güneş Yakması

Güneşin yakıcı şua'larına maruz kalanlarda «güneş vurması» ve «güneş yakması» husule gelir. Güneş yakması hatta bulutlu bir havada da olabilir. Bunlardan süzülerek gelen şua'lar da cildi yakabilirler.

Su ve deniz üzerinde kalanlar da güneş ziyası su sathından in'ikâs ederek şiddetlenir ve cilde isabet ettiği yerleri yakar. Güneş yanıkları da bermutad birinci ve ikinci derecelerde olur. Eğer şiddetli ve vasi ise insan hastalır ve humma yükselir.

Korunma. — Şiddetli güneş yanıkları tehlikelidir. Onun için güneş banyosu yapacaklar, her gün biraz daha fazla güneşte kalmak üzere yavaş yavaş tedrici surette güneş banyosu yapacaklardır. Bu suretle siyahlaşan cild, yanıktan insanı kurtarır. Şayet güneş banyosu süratle yapılmak istenirse deniz banyosundan çıkar çıkmaz vücudun üzerine eski bir gömlek veya bornoz giymelidir.

Cildin üzerine daha önceden zeytin yağı, kakao yağı veya diğer yanık merhemlerden sürmek, şiddetli güneş yanıklarının önüne geçen bir tedbirdir.

Tedavi. — Tıbbi birinci ve ikinci derece yanıkların tedavisi gibidir. Bir çok vak'alarda iyi bir yanık merhemi pek güzel tesir yapar. Birinci derece yanıklarda zeytinyağı veya kakao yağı pek münasiptir.

Bu yanıklar için (kalamın) losyonu da iyidir. Şayet çok kabarcık varsa muakkam bir gaz ile pansuman yapılmalı. Eğer vücudun bir çok yerleri yanmış ise veya hastada humma varsa bir doktor çağırarak tedavi ettirilmelidir.

Kimyevî Maddelerden Husule Gelen Yanıklar.

Hamızı kalevi veya diğer her hangi kimyevî maddelerle husule gelen yanıklarda bu maddelerin tesiri vücut üzerinde kalmayınca kadar hemen mütemadiyen soğukca sularla yıkanmalıdır. Bir çok sanayi müesseselerinde lüzumu halinde bir kaç saniyede düş alacak şekilde müessesenin bir çok yerlerine yerleştirilmiş ve bu hususda kullanılacak (düş) lar vardır. Böyle yerlerde kimyevî maddeyi içen elbise ve çamaşırları hemen

kesmek üzere büyük makas ve bıçaklar da bulundurulur. Kimyevî maddede tamamen bertaraf edildikten sonra yanık yerine bir merhem sürülerek doktorun gelmesi ve müdahalesi beklenir. Veya doktor getirilmesi hemen kabil ise sadece yıkamak ile bırakılır. Başkaca tedavi yapılmaz. Hamızı fenik yanıklarında elde ispiro mevcut ise bununla yıkanmalıdır.

Gözüün Kimyevî Maddelerle Yanması

Göze isabet eden kireç, çimento ve batarya mayii gibi maddelerle husule gelen yanıklarda hemen gözü bol su ile yıkamak gerektir. Bir su musluğu parmakla yarım tıkanarak husule gelen ve yüksekte akan su fıskiyesi şekli bu husus için çok münasip olur veya hasta yatırılır ve gözü açılarak fincan fincan su dökülerek yıkanır ve böylece yakan maddenin dışarı akması temin edilir. Bu müdahalelerde bittabi göz daima açık bulunacaktır ve yakıcı maddenin tesiri zail oluncaya kadar banyoya devam olunacaktır. Sonra yanık göze bir iki damla temiz zeytinyağı, hindyağı veya parafin damlatılır ve ıslak bir kompres ile de göz kapanır ve hemen bir doktor çağırılır. Şayet elde her hangi bir yağ mevcut değilse sadece ıslak kompres tatbik olunur.

Güneş Çarpması ve Sıcak Vurması

Bu iki ârıza da fazla sıcak tesiriyle olur. Fakat tedavileri ve yaptıkları ârazlar tamamen birbirinden farklıdır.

Güneş çarpmasının sebebi. — Bu ârıza doğrudan doğruya güneş zıyasına maruz kalmakla vukua gelir. Sıcak vurması ise evin içinde bazan ziyade sıcaklık tesiriyle olabilir. Güneş şuaına karşı gayri kâfi tahaffuz veya alkole iptila, bunun başlıca yardımcı sebeplerindendir.

Korunma. — İyi bir elbise, bilhassa baş, boyun ve ensenin güneş suasını geçirmemek üzere örtülmesi güneş çarpmasından insanı korur. Güneş çarpması anlaşılır anlaşılmaz şahıs hemen serin bir yere getirilip istirahatete terkedilmelidir.

Evvelce güneş çarpması geçirenler, tekrar olmaması için dikkat etmelidirler.

Grazları. — İlk ârazlar şunlardır: Başta ağrı, baş dönmesi, (sıkıntı) ve bazan da kusmaktır. Bunlar, güneşe maruz kalındığı zamanda husule gelirler. Sonradan da süratle hissiyetler zail olur. Şahıs kendinden ge-

çer. Bu vakalarda hastahaneye girenlerden takriben % 25 şî ölür. Cild sıcak ve kurudur. Yüz koyu ve morumtrak, nabız çok süratli olur.

Derecei hararet çok yükselir. Ekseriya 42 - 44 derece arasına çıkar.

Şiddetli vakalarda hasta kendini gaip etmiştir. Mutad üzere vücud gevşek bir haldedir. Fakat bazan ihtilâcat görülebilir.

Tedavi. — Hasta hemen bir gölgeye kaldırılmalı ve mümkün ise serin bir yere yatırılarak elbiseleri çıkarılmalıdır.

Sonra arka üstü yatırılarak baş ve omuzlar yukarıya kaldırılmalıdır.

Başa buz, buz kesesi, ıslak soğuk refadeler koymalı. Çünkü beyin hararete çok dayanmaz.

Vücudu şu tarzda soğutmalı: (20) dakika serin banyo yapmalı. Banyoda bacak ve kolları iyice oğmalı ve bu suretle deveranı harkete getirmeli.

Soğuk ve ıslak bezler veya buz kesesi koyarak vücudu çarşaflarla sarmalı ve üstüne soğuk sular dökmeli. Bu son usul hepsinden daha iyidir. Ancak vücudu mütemadî soğuğa maruz bırakmak da doğru değildir. Bunu iki üç dakikada bir yapmalı ve hastanın halini tetkik etmeli. Şayet cild tekrar ısınıyorsa bu tedbirler tekrarlanmalıdır.

Kol ve bacakları kalp tarafına ovmak kan devranını temine yardım eder.

Hastaya münebbih verilemez, hemen doktor getirmeli, hasta kendine gelirse serin içkiler verilir.

Sıcak Vurması

Sebebi. — Bu hal ya doğrudan doğruya güneş şuaına maruz kalmakla bilhassa sıkıntılı sıcak günlerde veya makine, kazan dairelerinde, demir erime fabrikalarında, furunlarda ve buna benzer mahallerde çalışanlarda olur. Sıcak bilhassa sıhhati iyi olmayanlara ve alkol müptelâlarında pek müessirdir. Fabrikalarda çalışanların bol bir yemekten sonra buzlu içkiler içmesi, sıcak vurmasının başlıca sebeplerindendir.

Korunma. — Rahatsız olanlar sıcağa maruz kalmamalı. Sıcak hava-

larda çok yememeli. Bilhassa yemekten sonra buzlu meşrubat çok içmemelidir.

Ârazlar. — Sıcak vurması insanda baş dönmesi, gasyan hisleri ve yü-rüyüşte tutukluk ile başlar. Kay da çok olur. Yüz soluktur. Başın önünde ve alında ve yüzde ter başlar. Bütün vücut yapışkan olabilir.

Hasta şuarsuz ve baygın bir haldedir. Meğer ki arka üstü yatırılmış olsun. Bu hal çabuk geçer. Mamafî geçemediği ve ölümle neticelendiği de vakidir.

Nabız zaif teneffüs batidir. Hastalık ve zaiflik ziyadeleşebilir ve hasta üşüeyebilir. Hatta havanın derecesi vücut derecesinden yüksek olsa bile kol, bacak, karın adalelerinde gerilmeler çok görülebilir.

Tedavi. — Hastayı havadar ve gölgeli bi ryere kaldırmalı. Şok varsa hemen yatırmalı ve sıcak tutmalıdır. Karın üzerine sıcak su şişe veya kesesini koyarak tekallüslere mani olmalı, kol ve bacak adalelerine el ile hafif masajlar da yapmalıdır. Eğer görülen ârazlar çabuk geçmezse hemen bir doktor çağırmak lâzımdır.

Sıcak Vurması

Güneş şuaına maruz bulunmak

Ârazlar

Suluk yüz
Cild rutubetli ve soğuk
Nabız zaif
Çok ter
Derecei hararet düşük
Ekseriya baygın, fakat nadiren şuarsuz olsa da bir iki dakikada geçer

Tedavi

Başı kaldırmalı hatta biraz aşağı yatırmalı
Ekseriya dışardan sıcak şeylerle ısıtmalı
Ekseriya münebbihler verilmelidir.

Güneş Çarpması

Sebebi

Sıcak güneş şualarına maruz kalmak.

Ârazlar

Baş ağrısı
Münebbihler yasaktır.
Kırmızı yüz
Kuru sıcak cild, ter yoktur
Nabız kuvvetli ve süratli
Derecei hararet çok yüksek
Şuarsuzluk

Tedavi

Baş yukarı yatırmalı
Vücudu soğuk banyo veya soğuk sularla soğutmak

Donma

Tarifi. — Soğuk tesiriyle vücudun bir kısmı donarsa buna halk lisanında «donma» deniliyor. Bermutat donan kısım vücutta azdır. Mamafi bazan vücudun mühim bir kısmı donabilir. Vücudun en ziyade donmağa müsait azası şunlardır. Burun, yanaklar, kulaklar, el ve ayak parmaklarıdır.

Sebebi. — Soğuğa maruz olanlarda elbisesi kâfi değilse donma baş gösterir. Devran cihazında bozukluk olanlar, zaif ve natuvan kimseler kışın daima donma tehlikesine maruz kahlrlar.

Korunma. — Rahatsız olanlar, kendisinde kuvvet his etmeyenler lüzumsuz yerde soğuğa maruz kalmamalıdır: Kışın elbiselere, çamaşırlara orasını hafifce masaj yaparak ve sıcak şeylerle temas ettirerek ısıtmalı dikkat etmeli ve kalın giyinmelidir. Eğer vücudun bir tarafı üşüyorsa veya üstüne daha elbise giymelidir.

Ärazlar. — Donma kışın daha ziyade şiddetli rüzgârlarda vukua gelir. Zira rüzgâr vücudun hararetini sür'atle alıp götürür. El ve ayaklar donmağa başlarsa ziyadesile ağırlaşır. Fakat burun, kulak ve yanak yerleri donarsa bu ağrı olmayabilir. Onun için kazazede donduğunun farkında olmaz. Meğer ki başka birisi kendisini ikaz etsin. Vücutta donan kısımlar hususî kirli beyaz bir renk alır. Bu da ensicede buz teşekkül etmesindedir.

Tedavi. — Kutuplara seyahat eden kâşiflerin tetkik ve tecrübelerine göre donanların masaj ile tedavisinin tamamen yanlış bir hareket olduğu ileri sürülmektedir. Bilhassa kar ile vücudu ovmak tamamen yanlış ve fena bir usuldür. Bu suretle nesçler yıpranır, hırpalanır ve ensicenin gangran olmasına sebebiyet verebilir.

Donan yeri el veya bedenın diğer bir kısmile harice kapamalı ve oranın donmuş kısımlarının ısınmasına ve devranın yeniden teessüsüne yardım etmeli. Eğer donan el ise bunu mukabil tarafın koltuk altına veya apış arasına sokarak yavaş yavaş ısınmasına gayret etmeli veya donmuş yer soğukca hava veya soğuk suya bırakılarak pek yavaş ısınmağa terkedilir. Şayet bunlar yapılamazsa donan yeri ekstra elbise ve örtü ile ısıncaya kadar örtmelidir.

Donanları sıcak soba, maŋal, ateş veya radyatöre kat'iyen yak-yaklaştırmamalı. Çünkü şiddetli ağrılara sebebiyet verir ve belki de daimi bir zarar bırakır.

Uzun Zaman Soğukta Kalma

Ârazları. — Bütün beden uzun müddet şiddetli soğukta kalırsa şahıs mecalsiz ve âdeta yarı uykuda gibi donmuş olur. Böy!e birisi yürüyemez, gözleri görmez ven ihayet şuursuz bir hale gelir.

Tedavi. — Hasta serince bir odaya konmalı teneffüs kesilmiş ise sun'î teneffüs yapılmalı. Ele geçen bir bez veya süngeri soğuk suya batırarak kol ve bacakları şiddetlice ovmalı. Şayet hasta kendine gelirse odanın derecesini yavaşça yükseltmeli ve hastaya çay, kahve, kakao gibi sıcak bir içki içirtilerek sıcak bir yatağa yatırılmalıdır.

Eğer sadece üşümüş bir insan ile karşılaşılırsanız ve vücutte donan bir yer yoksa ve kendini biliyorsa bu gibileri sıcak bir yatağa yatırıp münebbih içkiler vermek pek muvafık bir harekettir.

Kızılây Haberleri

Kızılhaç ve Sulh ⁽¹⁾

Genève mukavelenamesinin imzalandığı senenin yetmiş beşinci dönümü bir hayli tezahürlere meydan verdi. Bir çok konferanslar, makaleler ve radyolarla Kızılhaçın tarihi, vazifesi halka anlatıldı. Her taraftan bu müesseseye karşı muhabbetler izhar olundu. Takdirler, hayranlıklar yağdırıldı. Beynelmilel komiteye seve seve teberrular yapıldı. Fakat aynı zamanda bu vesile ile başka bir fikir kendisini işittirmeğe, hissettirmeğe başlamıştı:

Kızılhaç neden ve ne için yalnız harp felâketine uğrayanların yardımına koşmakla iktifa ediyor? Bu felâketleri doğuran, beşeriyeti kan ve göz yaşları içinde inleyen harbi kökünden söküp atmak için nüfuz ve teşkilâtını seferber etmiyor? Bu sual büyük harptenberi irat edilmekte bilhassa geçirmekte olduğumuz bu vahim siyasi buhranlı günlere tesadüf eden senei devriye münasebetiyle sulhun beka ve temadisi lehine devletler yahut efkârı umumiye nezdinde cemiyetin bu büyük müesse-

(1) Bu makale harbe tekaddüm eden buhran esnasında Kızılhaç Cemiyeti erkânından muhtelif zevata vâki müracaatları müteakip 1939 senesi eylülünde yazılmıştı. Şimdi her ne kadar aktüalitesi geçmiş olan bu makalenin muharriri harbe karşı Beynelmilel Kızılhaç Komitesinin icra edeceği tesir ve nüfuzu tetkik ve mütalea ettiği zaman ne gibi esaslardan mülhem olduğunu ve olacağını burada millî cemiyetlere ve halka izah için neşrettirmektedir.

Bu etüd sulh lehine doğrudan doğruya yapılacak bir hareketin imkânlarını tetkik ve mütalea ile iktifa edecektir. Bu husustaki mütalealar menfi bir neticeye incirar ettiği takdirde bile diğer taraftan millî Kızılhaç cemiyetlerini canlandıran, bu cemiyetler arasında mütakabil münasebetleri ilham eden yardım ve teavün hisleri, fikirleri sayesinde Kızılhaç cemiyetinin sulh lehine yapacağı zımn' bilvasıta hareket milletler arasında sulh lehine bir fikir ve temayülün husulüne ve vukuuna mesut bir şekil ve surette yardım etmiş olacaktır.

senin müdahale ve vesatetini temin için bu teşkilâtın başında bulunan bazı şahsiyetlere müstemiren müracaatlarda bulunduğu işitilmektedir.

Bu itimad, sulhun temellerini atmak ve ihtilâfın önüne geçmek hususunda Kızılhaça atfolunan nüfuz ve tesirin sitayişkâr bir alâmet ve nişanesini teşkil etmekle beraber Kızılhaçın cihanşümul olan ihatavî kudretini ihtiva eden şeraitin, gayelerinin keza hareket ve faaliyet imkânlarının yanlış bir anlayışa, bilgiye istinat ettiği görülmektedir.

Bu sahada Kızılhaçın ne suretle icrayı tesir edebileceğini incelemeden evvel umumiyetle halk nazarında mahiyeti tamamile anlaşılamıyan bu müessesenin sulh faaliyetine hangi vasıtalarla, unsurlarla geçmesi ihtimalini derpiş ettirecek bir vaziyetin iyice tesbiti lâzım gelmektedir.

Cihanşümul bir müessese olan Kızılhaç Cemiyetinin kuvvet ve kudreti yirmi milyon genç âzadan mürekkep almış iki millî Kızılhaç Cemiyetine dayanmaktadır. Adetleri pek çoğa varan cemiyet âzalarının gerek umumî ve gerek muayyen milletler arasında zuhur edecek ihtilâfların, nizaların izalesine, sulhun istikrarına mütedair meselelere karşı bir vahdet ve ittifak camiası vücuda getirmesi müstahildir.

Bir taraftan efkârı umumiye nazarında bu cemiyetlerin devletine göre ehemmiyetleri pek muhteliftir. Diğer cihetten her millî cemiyet âzaları beynelmilel politika hakkında aynı fikirlere iştirak etmemektedir. Zümrevî, camiavî Kızılhaç ile ferdî millî cemiyetler aynı kaidelere, aynı esasa tevfikân teşekkül etmiş ve bunların vazifeleri evveleminde harp felâketzedelerine ve her bakımdan beşeriyetin ıztıraplarına karşı mücadele etmekten ibaret bulunmuştur. Binaenaleyh sulh lehine vâki olacak herhangi bir hareket ve teşebbüsü gerek Beynelmilel Komite gerek Kızılhaç cemiyetleri birliğinin Beynelmilel Kızılhaç ve millî cemiyetlerin statülerine dercedilmemiş olmakla beraber böyle bir kayıt ve salâhiyetin mevcut olmaması Kızılhaç bayrağı altında toplanan milyonlarca erkek ve kadınlardan hemen kâffesi sulhun gayretli taraftarları, dostları olıyacaklarını icap ettirmemelerinden değil - onların pratik bakımdan böyle bir teşebbüsün kuvveden file isalini ve bunu mevkii tatbika koyacak

vesait ve anasırın istikmali hususundaki noktai nazar ihtilâfları ne olursa olsun - varlığını ümit etmekten hali kalmıyan sulh fikrinden büsbütün ayrı bir maksad ve gayeye kızılhaçın sahip olmasıdır.

Millî Kızılhaç cemiyetleri sulh lehinde nasıl hareket edebilir? Bir millî cemiyet kendi hükûmetine yahut aralarında bir ihtilâf zuhur ettiği farzolunan hükûmetlerin Kızılhaç cemiyetlerine karşı sulh lehinde olarak fikirlerini izhar etmiş olması tasavvur olunabilir. Fakat millî Kızılhaç cemiyetleri merkezî komitelerinin bizzat cemiyet içinde bir takım nifak ve şikakı mucip olabilecek yahut diğer bir kardeş cemiyetle aralarında bir gerginlik husulüne sebebiyet verecek bu gibi tezahürlere atılmaya kendilerini mezun ve salâhiyettar addetmeleri şüphelidir. Millî Kızılhaç cemiyetleri ittihadının müşterek organları vardır ki bunların başlıcası beynelmilel Kızılhaç konferansıdır. Her dört senede bir toplanan bu konferans 1928 senesi nizamnameleri hükümlerinin birinci maddesine tevfi kan Kızılhaç cemiyetinin yalnız istişarî bir kuvvet ve nüfuzunu temsil etmektedir. Umumî mahiyette hareket sahalarına bir vüsat ve inkişaf vermek hususunda millî cemiyetlere teklif salâhiyetini yalnız bu konferans haiz olabilir. Hakikaten beynelmilel konferanslar bir çok fırsatlarda sulah ve milletlerin mukarenetine müteallik mukarreratı ittihaz etmişlerdir. İleride bunlardan bahsedeceğiz. Çok mahdud bir ihtilâfî düveliye istihdaf eden hareketlere gelince Beynelmilel Konferans bunun için toplanmaz ve bu esnada müdahaleye kalkışması hiç de eyi bir düşünce ile karşılanamaz.

Bundan başka Genève mukavelenamesini imzalayan yani bütün hükûmetler konferansa iştirak etmiş olduklarından belki bir çok delegelerin hali hazır siyasete ait bir mesele ile konferansın meşgul olmasına muhalefet etmeleri ihtimali hatıra gelmektedir.

Konferans ve yahut infirad halinde toplanan millî Kızılhaç cemiyetlerinin buhran zamanında müdahaleye hiç bir sıfat ve salâhiyeti haiz olamalarına nazaran bu vazifenin doğrudan doğruya Kızılhaç Cemiyetinin beynelmilel organlarına taallük edip etmemesi cayi sualdır. Bütün millî Kızılhaç cemiyetleri federasyonu olan bilriğe (Ligue) gelince bu

birlik Gouverneurs'ler Meclisi namıyla her iki senede bir defa toplanır ve bu toplantılarda birliğin vaziyeti beynelmilel konferans vaziyetiyle mukayese edilebilir. Birliğin programı ne kadar geniş, ihatavî olursa olsun Kızılhaç Cemiyetinin bütün çalışmalarına, yine teşmil olunamaz. Esasen birliğin yalnız kendi statüleri ve hattâ Beynelmilel Kızılhaçın umumî kadrosu dahilindeki vazifesi haricinde kalan sahaya kadar faaliyetini teşmil etmesi tasavvur olunamaz. On bir millî cemiyetten müteşekkil icra organı bile böyle bir initiative alamaz. Filhakika icra heyeti organının umumî siyasete dair kararlar alması yahut henüz zuhur etmiş veya zuhur etmek üzere bulunmuş olan bir ihtilâfa karışması caiz olamaz. Çünkü büsbütün ayrı gayeler için teşekkül eden bir heyet gerek zarurî bitarafılığı gerek ihtilâf ve niza halinde bulunan tarafların mütesaviyen temsilini temin edebilir.

Kızılhaç Cemiyetleri Birliği ezencümle umumî sulh için mühim bir maksadı istihdaf etmektedir ki bu da Kızılhaç gençliğinin işidir. Fakat burada beynelmilel politika meseleleri, devletler arasında mevcut ihtilâfları değil diğer milletler ahkında tam bir kardeşlik, bir anlayış fikriyle gençliğin tekemmülü, terbiyesi mevzuubahistir.

Cizre Kızılay Şubesinin varidatı

Cizre Kızılay Şubemizin yükselişi ve varidatının her an çoğalması ve zelzele felâketzedeleri kardeşlerimize yalnız Cizre kazasından (dört bin lira gibi bir yardım yapılmış olması, halkın Kızılaya karşı olan sıkı bağlılığını göstermektedir. Bilhassa Kızılaya âza olmak için 15-9-940 dan 22-3-940 gününe kadar Halkevinde iki defa toplantılar yaptıran ve veciz

Cizre Kaymakamı, Belediye Reisi ve Halkevi Başkanı
Bay Baki Başaran

sözleriyle halkı tenvir ve irşat etmekle Halkevi ve diğer şehir kahvehane masalarına ve hattâ bilûmum köylere Kızılayın kara günlerde nasıl dostluk ve kardeşlik yaptığını tafsilâtlı yüzlerce hitabeler yazdırıp dağıtmış olan, genç, faal kaymakam ve Halkevi, Belediye reisi Bay Baki Başaran'ı candan tebrik eder ve hayatta her işinde kendisine muvaffakiyetler dileriz.

KIZILAY

Felâketler üstüne şefkatle sen doğarsın
Sen elemle kanıyan yaraları sararsın
Merhametle her zaman kucağını açarsın
Sönmüş hayat üstüne tekrar hayat saçarsın.

Kar üstünde kaldı bu yıl binlerce vatandaş,
Bu acı âfet yıktı ne ana, baba, kardaş
Sen sevginle bunlara oldun büyük arkadaş
Dindi bütün gözlerde akan her tufanlı yaş.

Felâketler sahasına rüzgâr gibi estin
Ağlıyan yavrucuğun sızlamasını kestin
Şefkatinle beraber büyük yardımlar ettin
Felâketler sahasına rüzgâr gibi estin.

Kızılây kara günde en büyük dostumuzdur.
Güttüğü yol acı günlerde yardım yoludur
Yoksullar için kucağı hep şefkat doludur
Kızılây kara günde büyük dostumuzdur.

Kızılây Gazmaske Fabrikası Muhasebesinde

Ahmet YAYLA

KIZILAY MECMUASI

27-12-939 tarihinden 31-5-940 tarihine kadar şark vilâyetleri zelzele felâketzedeleri için ecnebi memleketlerin nakdi yardımları.

Almanya	677 09
Amerika	117118 90
Arnavutluk	61 07
Bulgaristan	36 00
Danimarka	7800 00
Afganistan	43107 75
Estonya	97 50
Finlandiya	196 72
Fransa	29387 76
Hollanda	19633 65
İngiltere	876928 12
İran	13953 22
İsviçre	2153 93
İspanya	213 75
İsveç	7265 74
İtalya	1175 00
Japonya	6854 65
Letonya	179 00
Litvanya	325 00
Lüksemburg	402 45
Macaristan	15379 08
Portekiz	15 60
Romanya	1022 84
Sovyetler Birliği	19500 00
Yugoslavya	3825 32
Yunanistan	113847 56
Ecnebi sefaretler	1587 45
Türk konsoloslukları	4803 94
Vazifeten ecnebi memle-	
ketlerde bulunanlar	410 67
Tahsildeki talebeler	1082 19
Ecnebi bankalar	500 00
Yekûn	1289829 11
Memleket	
dahilinden	5132381 41
Umumî yekûn	6422210 52

Amerikadaki vatandaşlarımızın felâketzedelere yardımları

Birleşik Amerika'nın Mişigan eyaleti dahilinde kâin Detroit şehri ve havalisindeki vatandaşlarımızdan felâketzedelerin ihtiyaçlarını tehvine medar olmak üzere gönderdikleri ianat ve teberrüatın listesini elde ettiğimiz bazı fotoğrafleriyle birlikte dercediyoruz. Öz vatanın uzaklarında bulunan bu yüksek duygulu vatandaşlarımızın gösterdikleri şefkat ve hayırperverane alâkalarından mütehassıl duygularımızı, şükranlarımızı sunmakla büyük bir sevinç ve iftihar duyarız.

Dolar	Sent	İsmi
203	25	Selim Hüseyin
187	59	Nuri Ahmet Yardımcı
182	38	Hüseyin Hasan Kero
160	00	Mikail Musa
158	83	Resul Derviş
153	66	Seyit Hasan Musa
150	00	İbrahim Tabakozaki
131	31	Römi Ömer
130	11	Hasan Hüseyin
130	00	Şah Hüseyin Hüseyin
125	00	Ali Hüseyin
121	00	Mustafa Halil
120	00	Hüseyin Mülâs
114	65	İsmail Mehmet
113	00	Mustafa İsmail
105	00	Arif Musa
102	00	İbrahim Allahverdi
101	25	Mehmet Mustafa Resul oğulları
101	00	Halit Mehmet
50	00	Kekil Hüseyin
60	00	Seyit Hasan Hüseyin
55	23	Velit İsmail

KIZILAY MECMUASI

Dolar	Sent	İsmi
49	00	Mehmet Malik
61	00	İbrahim İbrahim
50	00	Ali Temur
50	00	Ömer Ziya Yardımcı
56	25	Ahmet Zeki
51	00	Süleyman Hacı Berte
51	00	Arif Mehmet Demir
45	00	Ömer Seyfeddin
41	11	Hasan Mehmet
50	25	Ahmet Ali
30	00	İbrahim Halil
26	75	Emin Keki
25	00	Süleyman Halil
25	50	Arif Mehmet
14	50	Oğlu Mehmet 9 yaşında
30	00	Sait Samantakis
27	00	Hilmi Rifat
25	00	Ahmet Mehmet
25	00	Hüseyin Hindu
27	00	Ağa Hüseyin
25	00	Sabri Halil
26	15	Ali Hüseyin
27	00	Hüseyin Memiş
5	00	Saraç Ali
10	00	Hanefi Fazlı
7	00	Halil Yunüs
5	00	İbrahim Mehmet
15	00	Mirza Ali Memiş
6	00	Resul İsmail
5	00	Mehmet Hasan
20	00	Rıza İsmail
5	00	Miss. Grace May Along 10 yaşında
5	00	Gül Hanım
10	00	Ali Ulaş
22	00	Cahil Memiş

KIZILAY MECMUASI

Dolar	Sent	İsmi
20	00	Yusuf Dursun
10	00	Mehmet Ali Kemal
10	00	Hidir Süleyman
1	00	Nik Karereas
3	00	İbrahim Halil
20	00	Yusuf Ahmet
1	00	John Gilbert Along 1 yaşında
10	00	İsmail Ağa
5	00	Johnny Along ve familyası
10	00	Ali Mehmet
2	00	Mr. Colman
1	00	Elmas Bekir
6	00	Süleyman Mehmet oğulları
5	00	Sabri Mürteza
6	15	Ohanes Oltatyus
10	00	Ali Hüseyin
5	00	Bill Mevrus
10	00	Ahmet İsmail
5	00	Ali Bey Çocukları
4	00	İlyas Hıdır ve familyası
2	00	Kamer Hüseyin
2	00	Garden Post
5	00	Şükrü Banuş
5	00	Küçük oğlu bir yaşında
10	00	Garip Ali
10	00	Ahmet Şükrü
5	00	Rıza İsmail
2	00	Abdülkerim Fehim
2	00	Mehmet Haydar Avvad
11	00	Rıza Ali
5	00	Salih Hasan
10	00	Mustafa Hüseyin
7	00	Ali Mustafa
5	00	Nuri Ahmet
10	00	Hasan Hüseyin

KIZILAY MECMUASI

Dolar	Sent	ismi
2	00	Ahmet Ali
15	00	Halil Zekeriya
20	00	Recep Ömer
6	00	Arif Bey
6	00	Refikası Georgie Arif
10	00	Yusuf Hasan
5	00	Hıdır Aziz
10	00	İlyas Ömer
5	00	Hıdır Mehmet
5	00	Cemal Hasan
5	00	Ahmet Mehmet
5	00	Cemal Behlül
2	00	Gorjis Papadopolus
5	00	Hasan İsmail
2	00	Mevlûd Onbaşı
5	00	Mustafa Sadık
5	00	İbrahim Mustafa
5	00	Ahmet Derviş
15	00	Şükrü Mehmet Ali
10	00	Emüş Halil
10	00	Mehmet Hayri
10	00	Ömer Bekir
10	00	Miss. Emma Hankel
10	00	İbrahim İsmail
20	00	Arif Hüseyin
25	00	Mustafa Nuri
6	00	Ömer İsmail
20	00	Muhittin Mustafa
10	00	Osman Mehmet
30	00	Mehmet Mahmut
10	00	Ali Hasan
10	00	Mahmut Mehmet
3	00	Mahmut Hasan
10	00	Emin Ebu Bekir
12	00	Emin Halil

KIZILAY MECMUASI

Dolar	Sent	İsmi
5	00	Kemal Mutiullah
25	00	Osman Mehmet Basiç
10	00	Abdurrahman Mehmet Hasan
10	00	Nurettin Kamber
20	00	İbrahim Emin
33	00	Mehmet Murat
20	00	Şaib Remzi Bayram
25	00	Cahil Süleyman
20	00	Mehmet Ali
10	00	Mehmet Ahmet
37	73	Şükrü Hıdır 12 yaşında
10	00	Hüseyin Murtaza
5	00	Rıza Hasan
21	00	İbrahim Salih
25	00	Ahmet Ömer Talip
10	00	Felek Mustafa
30	00	Muhittin Mustafa
31	00	Mehmet Ömer
36	00	Ferhad Mustafa
7	00	İbrahim Bekir
10	00	Süleyman Mehmet
10	00	Hasan Ali
10	00	Hasan İsmail
10	00	Ragıp Muhtar
20	00	Salih Zeki
10	00	Zülfı Ebüş
10	00	Mehmet Ali
10	00	Muharrem Hasan
5	00	Talip Mustafa Deni
5	0	Zülfü Süleyman Kılıç

KIZILAY MECMUASI

Dolar	Sent	İsmi
10	00	Mustafa Bekir
2	00	Mustafa Salih
31	00	Mehmet Asad
5	00	Recep Şahin
5	00	Bayan Pertev Zeki
21	00	Hafız Mahakoviç
12	00	Mehmet Hüseyin
26	00	Hasan Mehmet
10	00	Bir Ermeni vatandaş
20	00	Hasan Hacı
10	00	Mustafa Boşnak
10	00	Ali Süleyman
5	00	İbrahim Hakkı
10	00	Hacı İsa
26	00	Mustafa İbrahim Onbaşı
5	00	Mithat Bey
5	00	Mehmet Mesleheddin
10	00	Nick Şamus
5	00	Hüseyin Mehmet
1	00	Mehmet İbrahim
10	00	Yusuf Ali
5	00	Cenan Din
5	00	Mehmet Şerif
10	00	Ahmet Mehmet
10	00	Mirza Ali
2	00	Römi Kareman
2	00	Hemid Ahmet
5	00	Fazlı Boz Ali
5	00	İsmail Ziya
2	00	Mehmet Yusuf

KIZILAY MECMUASI

Dolar	Sent	İsmi
2	00	Ali Arap
22	00	Ziya Ahmet
7	00	Mahmut Süleyman
1	00	Tom Amden
25	00	Şaban Hasan
90	87	Çiçek satışından, Mithat bey kerimesi Canet merhum Malatyalı Zeki bey ke- rimesi Bayan kıymet tarafından satıl- mıştır.
90	68	Himayei Etfal Kıratanesi hasılatı, iki haftalık kazancı
183	80	Kızılay müsamere yerinde iki günlük hasılat.
162	00	Kızılay müsamere yerinde millî oyun- lardan.
5668	00	Yekûn

Türkiye
Kızılay Mecmuası
ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Aticles et nouvelles publiés dans ce numéro

- 1 — Une conférence du General Hsüni Rıza.
- 2 — Article paru dans l'Ulus sur l'activité du Croissant-Rouge.
- 3 — Les attributions et les signes de neutralité des Sociétés de la Croix-Rouge pendant la campagne.
- 4 — Préparatifs nécessaires pour la défense passive.
- 5 — Masques contre la poussière.
- 6 — Musée de l'Ecole Militaire pour le matériel de protection contre les gaz de combat.
- 7 — Cartouches d'alcali du Croissant-Rouge.
- 8 — Entraînement des équipes de gaz dans l'armée russe.
- 9 — Réponse de notre spécialiste aux demandes concernant les gaz de combat.
- 10 — Traduction en résumé d'une brochure publiée par le Comité de secours Turco-Anglais de Londres.
- 11 — Calamité naturelle en Turquie.
- 12 — Nouvelles du Croissant-Rouge.
- 13 — Partie Française.

The list of donation Contributed by the Indian red Cross, the branches and the other doners for the relief work of eartquake disaster in Anatolia according the date series is as following:

Mr. Ozbek Anaklahi Indian	£ 2 00 00
Mr. Ahmet Essof gande at Rangon	£ 10 00 00
New-Delhi	£ 149 10 00
Maradge Nizam Haydarabat	ff. 1300 000
Mr. Hanef Dhaudland Indian	\$ 10
Rangon relief society	£ 2000 00 00
Rangon relief society	£ 1800 00 00
From generous people of Calcutta	£ 1000 00 00
Rangon - Burmo relief - society	£ 1700 00 00
Calcutta relief society	£ 1100 00 00
Mr. Eduard Palmer at Calcutta	£ 2 02 00
Mr. Mohammed Yunus The late prine minister of India	£ 100 00 00
The British Commander of Singapour Mr. F. M. Grade Look.	£ 1 00 00
Sir Akbar Haydery at Haydarabat	ff. 13050
Turkish relief Committee at Lashpure	£ 21 06 00
New-Delhi relief society	£ 600 00 00
Mufti Ismail Mohammed Bismil at New-Delhi	£ 94 03 02
The Moslem Committee of Surat City	£ 6 00 00
Rangon relief society	£ 1500 00 00
Mr. Mohammed Ismail Nana Bombay	£ 15 00 00

KIZILAY MECMUASI

New-Delhi red cross society	£ 2771 13 07
Mr. M. A. Dessi Bambay	£ 22 08 05
Anjuman-a-Hifjul Eslam institution Bambay	£ 5 16 00
Indian red Cross society	£ 121 03 02
Indian red Cross society	£ 2280 15 00
Durban Moslems	£ 1001 09 00
Rangon relief society	£ 1000 00 00
Mr. Abdul Barith Haydarabat	£ 19 02 10
New-Delhi red cross society	£ 1909 10 02
The generous people of Calcutta	£ 1000 00 00
The Danhauser Moslesms Association India	£ 150 00 00
New-Delhi red cross society	£ 9802 03 11
Muslim League Office Institution of Hansot India	£ 26 00 00
Mr. Esmail Suleman Vaid at Surat	£ 309 14 00
Mr. Esmail Essof Abowathat Surat	£ 28 01 06
Rangon relief society	£ 700 00 00
Madras skin merchants	£ 1123 00 11
New-Delhi red cross society	£ 5678 03 09
Mr. M. Riazul Islam landlord Kandhla	£ 11 18 04
Anatolia egrtguake renef at Haydarabat	ff. 100 000
Two small students Mysore.	10 Shillings.

KIZILAY MECMUASI

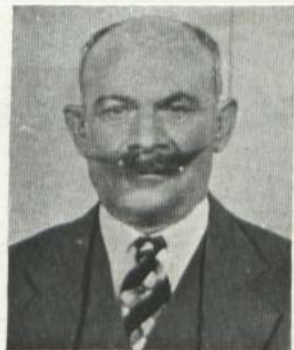
Secours en argent expédiés par les Croix - Rouges entre le 27-12-939 et 31-5-940 pour les sinistrés du tremblement de terre qui a dévasté en grande partie les provinces orientales de l'Anatolie.

Nomes de pays	Livres T/ques	Piastres
Angleterre	886926	12
Allemagne	677	90
Amérique	117118	90
Albanie	61	07
Bulgarie	36	00
Danemark	7800	00
Afganistan	43107	73
Estonie	97	50
Finlande	196	72
Pays-Bas	39387	76
France	19633	65
Iran	13953	65
Suisse	2153	99
Italie	1175	00
Japon	6854	65
Lettonie	179	00
Lituanie	325	00
Luxembourg	402	45
Hongrie	15379	08
Portugal	15	60
Roumanie	1022	84
Russie	19500	00
Yugoslavie	3825	32
Grèce	43847	56
Missions diplomatiques	1587	45
Consulats de Turquie	4803	94
Sujets turcs se trouvant à l'étranger	400	67
Etudiants Turcs	1080	19
Baques Etrangères	500	00
	1289829	11
	5132381	41
	6422210	52

Zelzele felâketzedelerine muhtelif miktarda nakdî yardımda bulunan Amerikanın Mişigan eyaletinin Detruva şehri ile civar şehirlerinde oturan vatandaşlarımızdan bazıları

Bay Nuri Ahmet Yardımcı

Bay Ali Hüseyin

Bay Mustafa İsmail

Bay Hasan Hüseyin

Bay Selim Hüseyin

Bay Halil Mehmet

Bay Römi Ömer

Bay Hasan Musa

Bay Hüseyin Hasan Kero ve eşi

Bay Şükrü Hızır

Bay Mustafa Arif

Bay İsmail Mehmet Hogaslı

Bay Mustafa Halil

Bay Şah Hüseyin

Bay Mikail Musa

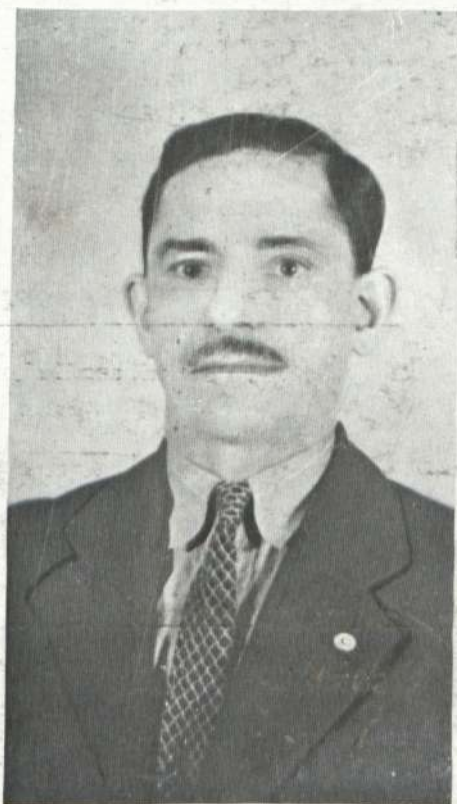
Bay Hüseyin Milâs

Bay Arif Musa

Bay Süleyman

Bay Mehmet Mustafa Resul

Bay Ibrahim Allahverdi

30 Nisan 940 tarihinde Kızılay Umumi Merkezinde toplanan
Kongre âzalarından bir grup

Kıymetli idaresile halkın
derin muhabbetini kaza-
nan genç ve müteşebbis
Koyulhisar Kaymakamı
Bay Feyzi

Zelzele mintakasında fen-
nî tetkikler yapan Bay
Fatih ve Hükümet erkâ-
nı ile memurlar bir arada

Burdur Merkezimizin 7-3-940 tarihinde Halkevindeki senelik toplantısı

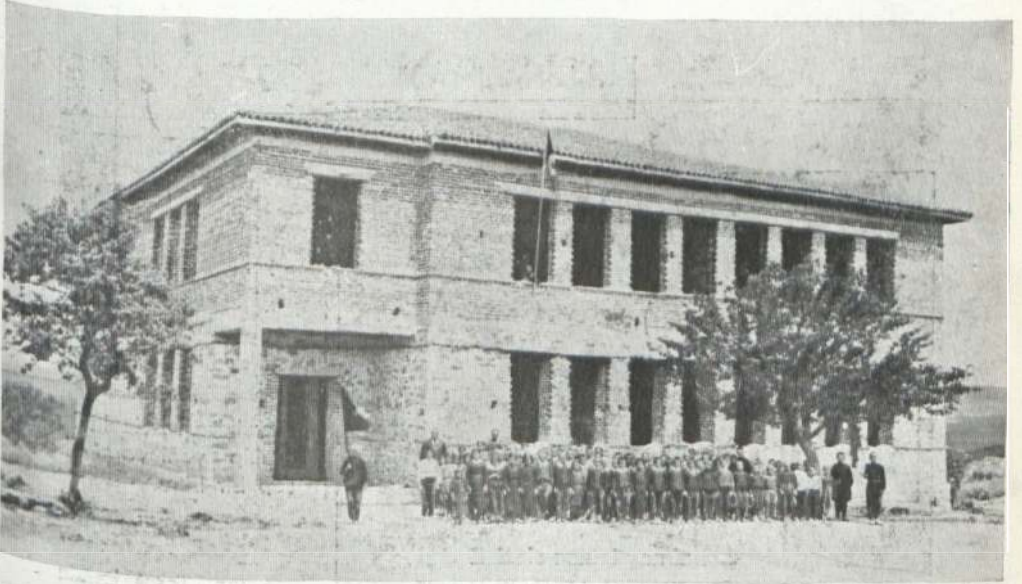
Yazın 1940 yılında Burdur'da Halkedevleri
Kurumunun kuruluşuna ilişkin bir fotoğraf

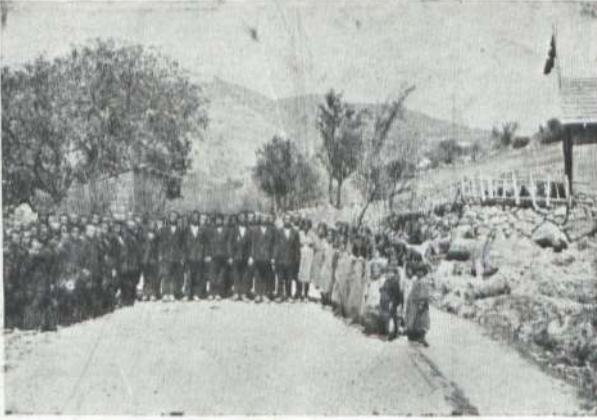
Kızılay Gençlik Kurumu Havza İstiklâl okulunun giydirdiği yavrular

30 Nisan 940 tarihinde Kızılay Umumî Merkezinde toplanan
Kongre âzalarından diğ er bir grup

Tekirdağı Kaşıkçık y okulu ve Kızılay Gençlik Teşkilâtı  yeleri

Koyulhisar: İlk okul talebeleri okul önünde.

Koyulhisar : Barakalardan mürekkep grup halinde Hükümet daireleri.

Koyulhisar: Zelzeleyi müteakip yeni yapılan ahşap bir bina.

KIZILAY

Afyonkarahisar Maden Suyu

Kaynağından doğrudan doğruya
asri makinelerle çıkarılıp şişelere
doldurulmaktadır.

Arsulusal sergilerde altın ma-
dalya ve takdirnameler kazanmıştır.
Mide, karaciğer, böbrek ve bağır-
sak hastalıklarında çok faydalıdır.

Afyonkarahisar Maden Suyu

Maden sularının en lezzetlisi ve
en şifalısidir. Hasılâtı Kızılay Cemi-
yetine aittir.

**Bilûmum Eczane ve
Bakkaliye Mağazaların-
da satılır.**

